

SLOVENSKI NAROD

Iznaja vsak dan popoldne, izvenredno ob praznikih — inserati do 50 peti vrst & Din 2, do 100 vrst & Din 2.50, od 100 do 300 vrst & Din 3, večji inserati peti vrsta Din 4.— Popusti po dogovoru, inseratni davek posebej. — Slovenski Narod velja mesečno v Jugoslaviji Din 12.—, za tuzemstvo Din 25.—, Rokopisi se ne vračajo

UREDNIŠTVO IN UPRAVNIŠTVO
LJUBLJANA, Knafljeva ulica št. 5
Telefon: 31-22, 31-23, 31-24, 31-25 in 31-26

Podružnice: MARIBOR, Strossmayerjeva 3b — NOVO MESTO, Ljubljanska c., telefon št. 26 — CELJE, celjsko uredništvo: Strossmayerjeva ulica 1, telefon št. 65; podružnica uprave: Kocenova ul. 2, telefon št. 190 — JESENICE: Ob kolodvoru 10L
Poštna hranilnica v Ljubljani št. 10.351

Razprave v Ženevi:

Španski problem pred svetom DN

Španski zunanji minister je ostro kritiziral politiko nevmešavanja in zahteva svobodno dobavo orožja za republikansko vlado

Ženeva, 14. maja. r. Ker je bilo v četrti zvečer likvidirano abesinsko vprašanje v sedanjih fazah in ker je neguš odpoval v London, se je svet Društva narodov včeraj dopoldne zbral na tajni seji, da razpravi o sklepih o ostalih vprašanih dnevnega reda sedanjega zasedanja. Švicarsko zahtevo po popolni nevtralnosti se proučujejo, tako da švedski zunanji minister, ki je poročevalec sveta, se ni mogel podati poročila. O švicarski zahtevi bodo razpravljali na eni izmed prihodnjih sej. Prav tako je s predlogom resolucije o kitajsko-japonskem sporu. Tudi za to vprašanje niso mogli najti primerne formule, da bi ga lahko predložili na dnevni red včerajšnje javne seje. Apel španske vlade so spravili na dnevni red popoldnevne seje. O tem dnevnem redu so razpravljali na javni seji popoldne.

Novi predlog španske vlade

Del Vayo je v svojem poročilu protestiral proti trditvam, da je v Španiji samo meščanska vojna. Ta trditev ni točna, ker je do vojne prišlo po vojaškem uporu, ko so se takoj začele vmešavati nekatere države s svojo vojno pomočjo. Zahteval, je, da svet Društva narodov prouči njegove predloge in da izvrši anketo v Španiji o inozemski intervenciji. Del Vayo je trdil, da so prav med italijansko-angelskimi pogajanjimi bili poslani v Španijo kontingenti inozemskih čet.

Ako bo svet Društva narodov še nadalje ignoriral zahteve njegove vlade, je dejal Del Vayo, bo ona kljub temu nadaljevala borbo, toda občutila bo nerazpoloženje proti takšnemu stališču sveta Društva narodov. Govornik je nato vprašal angleškega in francoskega zastopnika v svetu: Ker se Anglija in Francija nista zoperstavili intervenciji nekaterih sil v Španiji, s kakšno pravico branijo legitimni vladi, da se zalaga s potrebnimi sredstvi za borbo. Končno je predlagal resolucijo, v kateri bi naj svet izrazil željo, da bi velike sile posredovale, da bi odposlale iz Španije tuje čete. Ako tega ne bodo kmalu dosegli po predlogu resolucije, predvideval Del Vayo popoln zlom politike nevmešavanja.

Odgovor Halifaxa in Bonnetta

Lord Halifax je odgovoril Del Vayu med drugim: S presenečenjem sem poslušal vprašanja Del Vaya in mislim, da do upora v Španiji ni prišlo tako kakor pravi on. Kar se tiče predloga resolucije je lord Halifax izjavil, da je ne more sprejeti, češ da je v nasprotju s politiko nevmešavanja angleške vlade, kakršno je on obrazložil v svojem govoru 10. t. m. pred svetom Društva narodov. Izkazalo se bo, da je ta politika Velike Britanije pravilna.

Francoski zunanji minister Bonnet se je pridružil tej izjavi ter izrekel svoje simpatije za španski narod, toda ponavljal je, da

je Francija sprejela politiko nevmešavanja in da ji bo ostala zvesta v stremljenju, da čimprej pride do odpoklica tujih prostovoljcev.

Litvinov je v svojem govoru dejal, da je sovjetska vlada pripravljena podpirati zahteve Del Vaya in da to sprejela predloženo resolucijo.

Odločitev zopet odložena

Del Vayo je ponovno govoril in izjavil, da se mnenje lorda Halifaxa približuje predlogu za preiskavo o intervenciji zunanjih sil v Španiji. Trdil je, da se na strani republikancev bori samo 6000 tujih prostovoljcev, med tem ko jih je v Francovem taboru okrog 100.000. Španski zunanji minister je ponovno zahteval, naj Društvo narodov preišče zadevo v Španiji.

Predsednik sveta je izjavil, da kljub temu, da vsi člani ne soglašajo s politiko nevmešavanja, misli, da je to zdaj edino mogoča politika. Del Vayo je ponovno prosil, naj bi vzeli v razpravo njegovo resolucijo, predno bi sklepali o nji. Na vprašanje predsednika, če svet soglaša s predlogom, da prouči resolucijo, je bilo sklenjeno, da bodo o nji razpravljali na prihodnji seji.

Po zadnjih informacijah po tej seji je verjetno, da bodo že danes na javni seji odklonili predlog španske resolucije. O tem je zvečer po seji soglašala večina članov sveta Društva narodov.

Kriza belgijske vlade

Novo vlado sestavlja dosednji zunanji minister dr. Spaak

Bruselj, 14. maja. r. Ministrski predsednik Janson je včeraj popoldne podal ostavko svoje vlade zaradi izstopa treh konservativnih katoliških ministrov. Po kratkih konzultacijah je kralj povelil mandat za sestavo nove vlade dosedanjemu zunanjemu ministru dr. Spaaku, ki je mandat sprejel. Po arhivaciji pri kralju, ki je trajala skoraj dve uri, je odšel dr. Spaak v zunanje ministrstvo, kjer je sprejel novinarje. Sporočil jim je, da mandat za sestavo nove vlade sprejel ter da bo zastavil vse sile, da bo kriza čimprej rešena. Podčrtal je, da pomeni to zanj veliko žrtev, ki jo je vzel nase za

radi višjih interesov države. Pričakuje, da bodo njegovemu zgledu sledili tudi drugi in zapostavili svoje strankarske in osebne koristi višjim interesom, ki zahtevajo od vsakega žrtve. Najprej bo poskušal sestaviti vlado na isti osnovi, kakor je bila dosedanja. Če pa mu to ne bo uspelo, bo pač iskal drugačen izhod. Takoj nato je začel pogajanja s posamezniki, ki prihajajo v poštev za vstop v novo vlado. Najdaljši razgovor je imel z dosedanjim ministrskim predsednikom Jansonom, s katerim sta premočila več notranji in zunanji politični položaji.

Notranje politične zadeve ČSR

Sklepi vlade glede občinskih volitev

Praga, 14. maja. AA. Na včerajšnji seji vlade je ministrski odbor, ki je sestavljen poročilo o manjšinskem pravilniku, sporočil, da je tako po vsebini in obliki pravilnik sestavljen in da nudi širok temelj za popolno ureditev vseh aktualnih vprašanj. Vlada bo torej sedaj skusala izvajati te načrte in sicer s pogajanjem z nerodajnimi činitelji in pa po zakonodajni poti. Nato se je govorilo na seji vlade o občinskih volitvah, ki bodo dne 12. junija. Vlada meni, da je ugodila vsem zahtevam in potrebam avtonomnih demokratičnih občin in zato lahko javno mnenje izkoristi to priliko in v disciplini izpriča svojo soglasnost pri

urejanju vseh državnih problemov, kar pa naravno zahteva, da se vsako najprej zaveda, da je češkoslovaški državljan in šele nato pristaja te ali one stranke.

Vlada je tudi proučila vse potrebno, da se brezpogojno ohrani mir in zagotovi varnost tam, kjer so narodnosti pomešane. Vlada bo brezpogojno skrbela za spoštovanje zakonov in ne bo dopustila nikakršne teroristične akcije niti na nacionalnem, pa tudi ne na političnem, socialnem in gospodarskem polju. Sleherni prestopke bo kaznovalo po zakonskih določilih. Gospodarsko izsiljevanje bo kaznovano z gospodarskimi sankcijami.

Angleško oboroževanje v zraku

Obširna debata v spodnji zbornici

London, 14. maja. b. Včeraj se je v spodnji zbornici začela zanimiva razprava o angleškem oboroževanju v zraku, ki jo je posebno liberalna opozicija izkoristila za ostre napade proti vladi. Liberalni poslanec Seely je opozoril na velike pomanjkljivosti v izvajanju letalskega oboroževanja, zlasti v pogledu na proizvodnjo letal. Dejal je med drugim, da Nemčija lahko mesečno zgradi 400 do 500 letal in bo imela tako najkasneje v enem letu že 6000 do 7000 letal na razpolago, dotim se to število angleških letal v istem času zvišalo le na 2700. Govornik je končno kredlagal ustanovitev posebnega ministrstva, ki naj bi imelo posebno nalogo, da sproti odstranjuje vse pomanjkljivosti, ki se pojavljajo v proizvodnji in zvezi z izvajanjem oboroževalnega programa. V debati je nato lord Winterton sporočil, da bo imela Anglija do leta 1940 okoli 2370 letal prve linije, pomorskih letal pa bo med tem okoli 490. Stojeno je že vse potrebno, da bi se število vodnih letal zvišalo vsaj na 500. V bližnjih letih bo potrebno izvežati najmanj 40.000 oficirjev in vojakov.

Tik pred razpravo v spodnji zbornici je ministrski predsednik govoril o ogorčitvenih vprašanjih v Albertovi dvorani, kjer je izjavil med drugim: Osebo sem se zanimal za vprašanje naših oborožitve in sem v stalnih stikih z našim letalskim ministrom in ministrom za vzporeditev narodne obrambe.

Pripravljen sem se, da bodo novi ukrepi, ki jih bomo izdali, dovedli do odstranitve vseh pomanjkljivosti v našem oboroževanju v zraku, tako da smemo že v najbližji bodočnosti računati s pomembnim porastom letalske produkcije.

Francosko obrambno posojilo

Pariz, 14. maja. AA. Havas: V ponedeljek se bo začelo vpisovati posojilo za narodno obrambo. Za to posojilo bodo zelo razširili propagando. Dosedaj so v tej propagandi sodelovali radijske postaje in kinematografska podjetja, tokrat pa bodo vpregli tudi časopise. Nad večjimi mesti bodo ponotič letala vojna letala in z reflektorji risala pozive za podoba posojila. V nedeljo zvečer bo govoril predsednik vlade Daladier, za njim pa Rivolet, bivši minister in glavni tajnik Zveze bivših bojevnikov.

Čitajte in širite »Slovenski Narod«!

S španskih bojišč

Bilbao, 14. maja. AA. Na teruelškem odseku so republikanci zbrali okoli 25 brigad svoje vojske. Tri brigade so potegnili v zadnje, da bi streljali na vojske v primeru, če bi zapustili prve vojne črte. Danes dopoldne se je razvila huda borba ob gorovju Gudaru. Tu so republikanci v 20 mesecih zgradili močne postojanke. Zato je bil tudi odpor rdečih na tem kraju posebno velik. Kljub temu pa se je nacionalistom posrečilo vreti sovražnika z njegovih postojank in zavzeti dve važni mesti.

Madrid, 14. maja. AA. V hribih na meji teruelske in castellonske pokrajine se nadaljuje srditi boj. Francova letala so več ur bombardirala republikanske postojanke. W odseku med Rorgasom in areki Alfabri in Iglevelo se nadaljujejo trdovratni boji. Sovražnik si prizadeva, da bi prodrl po dolinah mnogostevnih pritokov reke Alfambre. V obrežnem odseku so republikanci ponovno zavzeli vrhove med Tirigo in Cuevo, ki obkrožujejo vso pokrajino. Na madridskem bojišču traja še vedno topovski ogenj. Od časa do časa stopajo v akcijo tudi letala.

Salamanca, 14. maja. AA. Poročilo nacionalnega vrhovnega poveljstva pravi: Na teruelškem bojišču naše čete zmogovito prodirajo. Sovražnik je imel velike izgube. Samo v strelskih jarkih ene divizije smo doslej našli nad tisoč mrtvih. Pri Corbalanu so naše čete zasedle zelo važne postojanke, med drugimi tudi gorski masiv Castelo Prio, dalje Alpeuz in Canado de Benatando ter zajele 287 milicnikov. Tudi navarska divizija uspešno prodira in je zavzela Cantaviejo. V letalskih bojih smo sestrelili tri sovražna letala.

Med vojnimi materialom, ki so ga zalepile Francove čete v ofenzivi vzhodno od Teruela, je tudi protiletalski top, 7 topov proti napadom s tanki kalibra 45 mm in več drugih velikih topov.

Po upor v Braziliji

Rio de Janeiro, 14. maja. h. Danes popoldne je bilo pred predsedniško republiko Vargasom veliko manifestacijsko zborovanje delavstva, ki se ga je udeležilo nad 50.000 ljudi. Govorniki so izrazili predsedniku Vargasu svojo zahvalo za energični nastop proti desničarskim ekstremistom in mu zagotovili vso podporo delavstva pri čuvanju ustavnih svobod. Sledila je defile delavstva, pri čemer je prišlo ponovno do viharnih ovacij predsedniku Vargasu. Policija vodi energično preiskavo proti ekstremistom in je odkrila zopet nove tajne zaloge orožja. Glavna pozornost preiskovalne oblasti je sedaj usmerjena na ugotovitve, v koliko je zadnji upor posledica tuje propagande in tuje vpliva.

Organizacija pomoči beguncem

Ženeva, 14. maja. AA. Odbor treh (Velika Britanija, Francija in Bolivija), ki se bavi z vprašanjem podpore beguncem, je sklenil združiti vso organizacijo za pomoč beguncem v rokah komisarja, ki ga bo dočel svet DN.

Jugoslovenska glasba v Lizboni

Beograd, 14. maja. AA. Radijska postaja v Lizboni bo 16. t. m. ob 16. oddajala na valovni dolžini 467 m koncert jugoslovenske glasbe.

Naši javnosti!

V naši narodni zgodovini je mnogo dogodkov, ki pričajo o stalnem stremljenju in nepremagljivi volji našega naroda, da stre okove tujega gospostva in si ustvari lastno državo. Mučeništvo skozi dolge veke, težko trpljenje ter neštete znane in neznane žrtve so prinesle jugoslovansko svobodo. Iz potokov krvi naših narodnih junakov in borcev, iz tega najdragocenejšega temelja je zrastle močno drevo, zrasla je naša Jugoslavija. Tisoči in tisoči so pretrpeli neizmerne muke, iz ljubezni do narodnega osvobođenja in v odločnosti, da ga tudi izvojujejo, so šli do skrajnosti, ko so dajali svoja življenja za dobrobit naše današnje in bodoče generacije, ko so z lastnimi kostmi gradili stavbo Jugoslavije in s svojo krvjo pisali novo dobo v zgodovini našega naroda ter s svojo smrtjo ustvarjali njegovo svobodo. To nam dokazujejo slavne bitke na Cer planini in Rudniku, krvavi boji 1915. leta in albanska Golgota, junaška dejanja v Dobruži, znamenite borbe na solunskem bojišču in junaško zavzetje Kajmakčalane, prehod čez Crno reko ter osvobođenje Bitolje in končno s slavo ovenčani preboji solunske fronte, ki je na videz način manifestiral požrtvovanje srbske vojske in vojni dobrovoljcev za idejo našega narodnega osvobođenja ter predstavljali fronto naše nacionalne revolucije.

Stopili smo že v leto, ko se bliža dvajsetletnica obstoja naše Jugoslavije in preboja solunske fronte, ko je 15. septembra 1918. leta srbska vojska skupno z vojnimi dobrovoljci naskočila glavne postojanke in jih kljub silnemu odporu Nemcev in Bolgarov zavzela ter odprla pot v notra-

nost Balkanskega polotoka. Koburžanska Bolgarija je bila premagana, generalisim nemške vojske maršal Hindenburg je v posebni brzojavki predlagal nemškemu kanclerju premirje in sledila je kapitulacija Turčije. V štiridesetih dneh je naša vojska prodrla do Save in Donave, vko-rakala v Beograd in hitela naprej, da osvobodijo vse jugoslovanske pokrajine in jih združi v lastno državo.

Preboji solunske fronte ima za nastanek Jugoslavije odločilen pomen in predstavljajo v vojaškem in političnem oziru izredno važno dejanje, pred katerim so zastrmeli ne samo zavezniški, marveč tudi nasprotni vodilni vojaški krogi.

Zmaga na solunskem bojišču je vtisnila našemu celokupnemu narodu neizbrisni pečat samozaveštnega, ponosnega in junaškega naroda, ki je pripravljen braniti svoje nacionalne vrednote s preziranjem trpljenja in smrti.

V spomin na solunski preboj in težke borbe, ki so bile s tem v zvezi ter na vse one neizmerne žrtve, ki so jih doprinesli na oltar svobode naroda in države v vrstah srbske vojske in med vojnimi dobrovoljci bojujoči se heroji, bo priredila sreska organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani kot uvod v jubilejne svečanosti dne 2. junija akademijo, na katero vabi že sedaj našo javnost, da pokaže vernost, zvestost in hvaležnost svojega srca do padlih junakov.

Program in čas akademije bo objavljen pravočasno v dnevnem časopisu.

Sreska organizacija vojnih dobrovoljcev, Ljubljana.

Politični obzornik

„Biti mučenik za jugoslovansko idejo...“

Narodni poslanec Josip Cvetič piše v članku »Med izdajstvom in mučeništvom«: »Naše politično življenje bi morali vsaj ob dvajsetletnici Jugoslavije prenesti z osebne na idejni teren. Ljudje so pri nas še vedno prebidevci, mačkovi, pačicevi itd. Opredeljenje za poedince prinaša čisto razočaranje pristane, a skupnosti škodo, ker človek greši in na nje tudi vodi. Ideja ne more »grešiti«. Naše politične stranke bi morale biti nositeljce idej, pa ne bo razočaranje v političnem svetu. Služba ideji, ki se ji stranka ne more odpovedati brez cene svojega razpada, lahko vnese potrebno navdušenje v naše politično življenje. Nobene pogreške Beograda, ne zmote Zagreba (in Ljubljane) ne morejo omajati volje iskrenega nacionalnega človeka, da bi vnaprej ne služil jugoslovanski ideji. Res je, tako Beograd, kakor Zagreb (in Ljubljana) so čisto zahtevali od nacionalnega človeka, da bi bil izdajalec jugoslovenske misli. Drugi pot so od njega zahtevali, naj bo mučenik za jugoslovansko misel. Biti izdajca jugoslovenske misli pomenja se odpovedati veri v bodočnost Jugoslavije. Biti mučenik za jugoslovansko idejo, ko ona slavi dvajsetletnico svojega obstoja, pomenja žalost in sramoto. Pa obstoja tolažba! Ni to edina alternativa, glede katere se moramo odločiti. To so skrajnosti, a resnica se navadno nahaja nekje na sredi. To pot se nahaja resnica na sredi pota med zmotami Beograda in Zagreba, med izdajstvom in mučeništvom — v iskreni, ali tudi pametni službi brezkompromisne jugoslovenske politike.«

Pobesneli podkupljenci!

Zagrebska »Nezavisnost«, glasilo frankovcev, ki jim je vzor zloglasni »vstaški poglavica« dr. Ante Pavelić, je v svoji zadnji številki napisala te-le grdobije:

»Hrvatski narod ima svojo idejo, ki ni nič skupnega s »slavjanskostjo«. To je ideja, ki jo je znanstveno obdelal Ante Starčević. Zato ga tudi imenujemo očeta hrvatskega nacionalizma. Starčević in Kvaternik sta bila največja sovražnika »slavjanstva«. Ta »slavjanski« ideja je tudi s stališča zgodovine in sociologije popolnoma neutemeljena. Danes je obče priznana zgodovinska resnica, da mi Hrvati nismo po pokolenju Slovani. Edino to je še sporno, kaj smo, ko nismo Slovani? Tu si nasprotujejo razni pisci. Eni trdijo, da smo Goti (to je tudi najverjetnejše!), drugi, da smo Iranci itd. Nihče ni tako strašno sovražil »slavjanstva« kakor Ante Starčević. V resnici ga sovražil vsak pravi in neizneverjeni Hrvat. Zakaj, — tega ne bomo preiskovali, samo ugotovljamo suho dejstvo. Kakor je z znanstvene stališča neutemeljeno govoriti o »slavjanstvu«, tako je pravi nonsens s sociološkega stališča govoriti o »slavjanski ras«. Ni ne »germanske«, ne »romanske rase«, a kako bi se moglo govoriti o »slavjanski« kot »veliki stvar, kakor govori dr. Maček! Kaj imamo na primer mi Hrvati supnega z Rusi? Pod milim Bogom ničesar, še manj kakor z Mehikanci! Antipatije Hrvatov na primer proti Čehom so tako velike, da se

da to jedva izreči in tako dalje. Kje je tu kaka skupna »rasa«? — Ob izbruhu taknega besnila človeku zastaja pamet in nehotno se vpraša, ali je mogel to grdobijo napisati človek, ki je rojen Hrvat, ki jo rojen Slovan? Prav umesno pravijo »Jugoslovenske novine«: »Ne na slovenskem severu, ne na slovenskem vzhodu, ne na slovenskem jugu gotovo ni ostudnejše sorte »politikove«, kakor so ti frankovski ostanki avstrijskih izpljunkov v našo sredino.« Kje so časi, ko je veliki hrvatski pesnik Petar Preradović pel: »Skidam kapu i do crne zemlje se klanjam tebi, veliko, svemožno Slavjanstvo!« Ali ni med Hrvati vladike Strossmayerja in Stjepana Radića, teh velikih Slovanov, nikogar, ki bi tem ogabnim izrodom okrog »Nezavisnosti« in naslednikom moža, znanega pod imenom »Wie viel hat er dafür bekommen?«, pošteno navil izdajniška ušesa?!

Svet po 60ih letih

Švedski znanstvenik dr. K. G. Hagstroem je objavil v reviji »Skandinaviska Kredit A B« interesantno razpravo o verjetnem naraščanju prebivalstva na svetu v bližnji bodočnosti. Po njegovih izsledkih je treba računati s tem, da bo prebivalstvo v severni in zapadni Evropi v bodoče stalno katastrofalno padalo. Do sedaj je prebivalstvo v Evropi in po drugih delih sveta stalno naraščalo. Od druge polovice 17. stoletja je leta 1933. je prebivalstvo naraslo v Evropi od 100 milijonov na 519 milijonov, v Severni Ameriki od 1 na 137, v Srednji in Južni Ameriki od 12 na 125, v Afriki od 100 na 145, v Aziji od 300 na 1121 milijonov. Od leta 1935. do leta 2000. bo po Hagstroemovih računih verjetno izrazov prebivalstva na svetu tak-le: Severna Evropa od sedanjih 166 milijonov samo na 17 milijonov, Anglija pade z današnjih 50.3 na 50 milijonov, romanska jugozapadna Evropa naraste od 125 na 147, srednjeevropski Germani narastejo od sedanjih 85.8 na 101, nova vzhodna Evropa naraste od 112.2 na 252 milijonov, sovjetska Rusija pa od sedanjih 165.8 na 372 milijonov prebivalcev. Dalje: Kitajska z Mandžukoom od 451 na 1190 milijonov, Japonska s Korejo in Formozo od 100 na 263, Indija od 423.8 na 1110, Mala Azija s Turčijo od 54.2 na 143 in Severna Amerika od 141.1 na 316 milijonov prebivalcev. V celem bo leta 2000 naraslo prebivalstvo naše zemlje od današnjih 2.086 na 4754 milijonov ali na 4 in trideset milijarde. Center bele rase se verjetno pomakne daleč na vzhod in jugovzhod, torej v slovenske zemlje. Po izsledkih in računih skandinavskega znanstvenika pripada torej v Evropi bodočnost — Slovanom!

Italijanski kralj obišče Libijo

Rim, 14. maja. AA. Kralj in cesar bo še ta mesec odotoval v Libijo, kjer si bo ogledal vsa javna dela. Vkrca se bo 20. maja v Sirakuzah in bo prišel v Tripoli 21. t. m. zjutraj. V Libiji si bo ogledal glavne kraje, otvoril razna nova javna dela, ki so končana in nadziral tudi vojaške vaje.

Inozemske borze

Curli, 14. maja. Beograd 10.—, Pariz 12.2625, London 21.7850, New York 437.87, Bruselj 73.74, Milan 23.05, Amsterdam 242.55, Berlin 176.—, Dunaj 46.—, Praga 15.25, Varšava 82.60, Bukarešta 3.25.

Potreben je zakon o zatiranju tuberkuloze

Te dni se spomnite nesrečnežev, ki se zatekajo v protituberkulozni dispanzer

Ljubljana, 14. maja. Ko bi vedeli kako strašno tedi odkriva dan za dnem protituberkulozni dispanzer v Ljubljani, bi se menda zavedli velikega pomena protituberkulozne propagande in morali bi tudi pridno opozoriti na zgoraj navedeno, da je jetika v resnici socialna bolezen, ki ogroža narod pri samih koreninah. Ne, obsežna solistična dokazovanja ni treba. Naj navedemo samo nekaj primerov izmed n-šteti tragedij, ki se odkrivajo v protituberkuloznem dispanzerju.

V protituberkulozni dispanzer je privedla mati 10letnega sina. Stiri ure daleč sta prišla. Otrok je komaj stal na nogah. Ko so ga preiskali, so ugotovili, da ima že obsežno stransko, neozdravljivo pljučno tuberkulozo. Nesrečna mati je zahtevala. Med solzami je pripovedovala, da ji je pred leti umrl nož za tuberkulozo in da ima doma še 5 otrok v starosti od dveh do 14 let. Vsi stanujejo v enem samem temnem prostoru. Tudi drugi otroci so slabotni, bleedi in morda... Imajo majhno posestvo in redko komaj eno kraljico. Dečka so poslali iz dispanzerja v bolnico, od koder so ga na odpustu po nekaj tednih zaradi neozdravljivosti.

V dispanzer se je zatekel mlad delavec. Bolniška blagajna mu je prenehala dajati hranilno in mu odrekala zdravljenje. Kakor pač predpisuje zakon, ko mine predpisana doba zdravljenja. Občina mu ni mogla nuditi podpore; podeželske občine navadno nimajo denarja za takšne namene. Bil je brez svojece, nikamor se ni mogel več obrniti po pomoč kakor na dispanzer. V dispanzerju so ugotovili, da ima pljučno tuberkulozo. Zabili so ga za zdravit s pneumothoraxom in zdravje se mu je začelo počasi vračati. Dali so mu tudi podporo za preživljanje nekaj časa. Toda dispanzer ima tako skromna sredstva in bolnikov je toliko. Zato je moral bolnik zažeti beratič. Prenočuje v hlevu. Ko se mu to zdravje zopet poslabšalo, ne bo več pomoči zanj. Nihče se ne zanima za tega človeka, enega izmed mnogih, kje hodi ter troši bolezenske kapi in nihče ne vprašuje, kje bo umrl.

Neozdravljivo bolnega, jetičnega očeta 4 otrok so poslali v mestno zveščnico, da bi ne okuževal otrok. Dispanzer je poskrbel,

da otroci, ki so ostali brez rednega, prejemajo najpotrebnejšo hrano. Oče je pa tudi alkoholik. Večer za večerom se vrača domov in zavetilišča in zahteva, da prodajo mleko, ki ga prejemajo kot najvažnejše živilo, in mu izroči denar za pijačo in tobak. Če mu ne ustreže, nalašč pljuva med otroke, da bi jih okužil.

Tuberkulozna mati je rodila. Poučili so jo, da je treba dati otroka v oskrbo v Dežji dom, sicer bo zbolel. Mati se je tega branila na vse kriplje in otrok je ostal pri nji. Že čez dva meseca je zbolel na vnetju možganske mrežnice in umrl.

V dispanzer je prišla na pregled iz okoliš 14letna deklica po naročilu gospodarja, ki je pri njej bila zaposlena kot pesterna. Ugotovili so, da je imela načeti že obe polovici pljuči. Ko so povabili na pregled še njeno mater in sestro, ki je stalno zaposlena v trgovini in ki je spala z njo v eni postelji, so ugotovili, da je imela starejša sestra kot pest veliko kaverno v pljučih.

Reven kočar s številno družino je zbolel za tuberkulozo. V dispanzerju so ga zdravili z umetnim pneumothoraxom z lepim uspehom. Toda, ker je precej daleč od Ljubljane, se ni mogel več dolgo voziti zdraviti. Vozni je predraga. Čez dva meseca se je zopet oglašil v dispanzerju. V Ljubljani je prišel poč - v raztrganih copatah. Solznih oči se je opravičeval, češ da ni mogel prihajati redno. Pri ponovni zdravniški preiskavi so ugotovili, da bi ga ne mogli več zdraviti po starem načinu. Potrebna bi bila že večja operacija, ki se ji pa bolnik tudi ni mogel podvreči.

Ali naj se naštevamo? Ne, če ti primeri bi morali vzbuditi vprašanje: In kaj je treba ukreniti? Samo to: Izpopolniti čim bolj organizacijo zatiranja tuberkuloze s protituberkuloznimi dispanzerji, da bi lahko odkrili vsako bolezen čim prej ter bolezen v kahi zatirali. Zato pa bi bil potreben zakon o zatiranju tuberkuloze. In potrebno bi bilo, da bi se izboljšale splošne socialne razmere, kajti tuberkuloza ni samo zdravstveni problem.

Jutri je v Laškem velika obrtniška manifestacija. Pričakuje se veliko število zborovalcev vsakega obrtniškega. Izletniki imajo 50% popusta na železnici.

Ljubo Ravnikar: Ogledalo

Album umetniških linorezov o tisti življenjski resničnosti, v kateri doživljamo svoje gorje, svojo nespamet in sramoto

Ljubljana, 14. maja.

Izšla je zbirka umetniških linorezov Ljuba Ravnikarja. Zbirka, ki je prva te vrste v naši grafični literaturi, ima obliko zelo okusno opremljenega albuma z naslovom »Ogledalo«. Uvodno besedo je napisal Ivo Brnčič. Brnčičev uvod je zanimiv in je v taki edinstveni zbirki, kakršna je Ravnikarjeva, potreben in na mestu. Brnčič razpravlja precej temeljito o bistvu umetnosti sploh ter posebej o razliki med posameznimi njenimi panogami glede na izrazno sredstvo.

Literatura izraža svojo miselnost bolj ali manj neposredno, pri upodabljanju umetnosti je pot od čutnega zaznavanja likovnih elementov do miselnosti asociacije precej težavnejša. Tu je potreben še nekaj naknadnih posrednih procesov, nekakšen prevod docela svojstvenega, nemega jezika upodabljanja umetnosti v navadno besedno govorico človeške misli. Tisti stik med zavestjo človeka, ki ustvarja v likovnih umetnostih, pa med zavestjo človeka, ki umetnost sprejema, se kaže v čisto svojstveni obliki.

In vendar je dana tudi likovna umetnost čedalje odločnejšo vlogo, biti dokaj več kakor v likovno govorico prevedena vdanost na izjavo zaukazanim, ustaljenim pojmovam sveta. Umetnik neče več samo slikati ali kiperiti, umetnika neče biti zgolj likovni obnovljanje življenjskih pojavov, temveč hoče te pojave tudi odobravati ali odklanjati ter prispeljati po potrebi svoj delež k uničevanju jalovih življenjskih vrednot ali k utrjevanju in uveljavljanju novih, živih vrednot. Tako umetnost ni samo prikazovanje lepote, temveč je tudi boj in kritika. Tako umetnost je boj s tisto življenjsko resničnostjo, v kateri do-

življa človeštvo vse svoje gorje, vso svojo nespamet in sramoto.

V takšni službi življenjske resničnosti je knjiga linorezov Ljuba Ravnikarja z naslovom »Ogledalo«. Ravnikarjevo umetniško delo je bojvito in izrazito zasnovano ter dobro oblikovano. Gradivo te zbirke je naša slovenska problematika. V Ravnikarjevih linorezih se kaže kakor v upoglednem ogledalu cela vrsta tistih ključnih posebnosti malomestnega okolja, ki se pojavljajo v vseh dobah in v vseh družbah tega sveta, a so dobile v naši zatohli majhnosti še prav poseben izvirno slovenski podarek.

Naše blato, naše krčme, naši pijanci in kvartirci, znamenita slovenska kvanta, ki tako drastično in tako nujno dopolnjuje naš nevrstnični, tercijski in tako opolzi puritanizem, tista bolna »putka« slovenske morale, ki je ugonabljala celo duhove, kakršni je bil Ivan Cankar, naša klinična, pohabljenost od mozga licemerske čednosti in naše poniglavo alkoholno junačevanje - vse te konvencionalne slovenske tipičnosti so že po svojem resničnem obrazu tako zmalčena oblika in vsebina človeškega življenja in človeške naravi, da je groteskna spaka njihova pristna, pravična podoba.

Ravnikarjevo »Ogledalo« kaže našo degradirano, padlo lepoto in našo demaskirano grdo. Ravnikar je pa s temi linorezi izpričal tudi samega sebe na zelo svojstven način. Vsebinski njegovih lesorezov je žalostna in celo tragična, a intimni odnos slikarjev do prikazanih dejstev je v bistvu poln osvetožujoče življenjske vere in volje. Sprično naše starodavne čemerčnosti, naše slovenske nagnjenosti h melanholičnemu lirizmu in cmeravi brezdelnosti, ki nas spremljata pri vseh naših težavah, sta

Ravnikarjeva prešerna kretinja in smela norčavost dokaz življenjskega poguma in še prav posebej zdravja, ki sta nam potrebna kakor vsakdanji kruh. Slovenske žalostne in tragične strani se kažejo v Ravnikarjevih groteskah skozi prizmo vedre porogljivosti.

V albumu je 35 linorezov velikega formata. Prvi del obravnava življenjsko resničnost, ki izvira iz krčm in iz vsake, kar je z njimi v zvezi. V vinu je resnica! Drugi del »Lede in labodi« so groteske o ljubezni in raznih ljubezenskih manifestacijah, tretji del pa kaže na nekatere splošno človeške strani z naslovom »Gled človeka«.

Nasvet naši šolski oblasti

Iz krogov starejših smo prejeli:

Srednješolska in meštanskošolska mladina ima vsako leto spomladi javne telovadne nastope, ki imajo namen pokazati vzgojne uspehe discipline in kolektivne morale v skupnih nastopih več zavodov. Nastopi naj pokažejo sliko metodične telovadne priprave v šolskih telovadnicah, torej nekakša preizkušnja sestavnega dela, poverjenega telovadnim učiteljem, na zunaj pa naj ti nastopi vzbudijo v javnosti zanimanje za telesno in zdravstveno skrb, ki jo šola posveča po svojih predpisih naši mladini. — To se lepo sliši, toda praksa je v svojih posledicah v mnogo, mnogo primerih drugačna. Mesto zdravja nastopi bolezen. — Različno je lahko mnenje med telovadnimi strokovnjaki, ali je primerno in dobro pripravljati mladino za nastop s prosto skupinsko vajo 3—4 mesece, uro za uro, teden za tednom, vedno z isto tvarino, ki postane dolgočasna in neprijetna za mladino, ki naj vežba igraje, z veseljem, da je bolj zaposleno telo kot misel in spomin. Brez dvojbe odgovarja za nastope te vrste mnogo bolj tvarina, ki ne potrebuje dolgi priprave, ki je deloma tekmovalna, deloma pa bodi rezultat telovadnega dela med letom, ki pride in doživi sam po sebi. Toda vse te stvari spadajo v presojo in odločitve šolskim upravam in telovadnim strokovnjakom in pedagogom.

Nekaj pa je važno, kar zanima javnost, posebno pa starše šolske mladine. Prireditve, namenjene proslavi zdravja naše mladine, ne sme postati obžalovanja vredno iskanje boleznij. V preteklih letih je prihajala mladina s teh prireditveh pogosto utrujena, zmazana in včasih tudi od dežja premočena domov. Začetek maja je v naših krajih običajno moker in hladen. Ampak mi in naše šolske oblasti se nečemo ničesar naučiti. To leto so v hladnih dnevih pred nastopom imeli skupne izkušnje v lahkih telovadnih oblekah na šolskih dvoriščih, dan prireditve je bil hladen, po 16. uri mrzel. Sledila so prav različna obolenja, v številnih primerih prav opasna. Starši tega mirno gledati ne moremo in prav odločno pozivamo šolske oblasti, da naj se preneha igrati z zdravjem mladine. Telovaditi v lahki obleki brez škode za zdravje se more pri toploti +14° C in to v zaprtih prostorih, na prostem pa pri +16° C. Tozadevno se mnogo greši pozimi v naših šolskih telovadnicah. Kaj pomagajo šolski zdravniki, učenje higijene, različna teoretična zdravstvena navodila, če pa šole nečemo upoštevati najbolj preprostih sredstev za ohranjanje zdravja naše mladine. Izgovarjajo se, da ni kurjave, da je zima predolgo trajala itd. Telovadnica mora biti vsaj približno tako topla kot je konferenčna soba, ako pa to ni dosegljivo, potem mora telovadba odpasti.

Sola zahteva preveč prostovoljnih dajatev od učencev, ker ta prostovoljnost po načinu pobiranja ni prostovoljnost. Pomislite, kaj stanejo knjige, solnina, različni šolski pripomočki — posebno dragi za tako krate večerine in ročna dela. Koliko pa je staršev, ki vse to premorejo ne da bi bili prisiljeni vse to uštediti pri hrani na škodo otroka.

Ako se bo te nasvete in želje vsaj deloma upoštevalo, bodo starši hvaležni za pravilno razumevanje šol, uprav in oblasti.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM
V SISKI, TELEFON 41-79

ZARAH LEANDER, Atila Hübiger,
Karl Martell in Theo Lingen
v razkošnem filmu

PREMIERA

Plesi, atrakcije, petje, humor.
V dopolnilno zvočni tehnik in kulturni film

New Zealand

Predstave v soboto ob 1/2 9., v nedeljo ob 3., 5., 7. in 9., v ponedeljek ob 1/2 9.

Prihodnji spored:
CHARLIE CHAN V SANGHAJU

SPORT

Jubilejna prireditev kolesarjev

ob 50-letnici obstoja slovenskega
kolesarstva 29. t. m.

Mrazično se ljubljanske kolesarske podzveze pripravljajo, da ta redek jubilej slovenskega kolesarstva kar najčastneje proslavi. Ne samo z že večkrat omenjeno kolesarsko prireditvijo v večjem stilu, ampak celo z jubilejno številko »Slovenskega kolesarja« hoče podzveze naših kolesarjev postreči širši publiki. V tiskani besedi ji želi podati nekaj zanimivih podatkov od rojstva slovenskega biciklizma pa vse do današnjih dni. Naša mlajša generacija se bo seznanila z glavnejšimi stebri tako v organizaciji kakor tudi v raznih nastopih vidnejših osebnosti v razdobju dolgih 50 let. Da je ljubljanska kolesarska podzveza podzveza klubov svoji siromašnosti ta riskanten korak, se ima seveda zahvaliti le nekaterim starejšim veteranom in iskrenim pobornikom našega kolesarstva kakor tudi raznim ustanovam in ljubiteljem tega starega športa, ki so prireditelju pomagali in še pomagajo ta jubilej uspešno izvesti.

Na dan prireditve same, t. j. 29. t. m., tako v teku cestnih dirk, ki bodo dopoldne, kakor tudi v teku dirkališčnih popoldanskih dirk, bomo razen drugega videli tudi nekaj tistih jeklenih »konjev«, na katerih so ob ustanovitvi prvega slovenskega kolesarskega kluba v Ljubljani in še nekaj let potem jahali prvi naši slovenski biciklisti, ki jih še mnoge zakriva zemlja, redki pa so še med nami. In prav te redke bo pozvali teh starinskih »konjev« danes na cesti in na dirkališču gotovo močno dirnila v duho in jim zbudila marsikako sladko urico tistih lepih časov. Prav tako bodo ti koleci zbudili veliko začudenje tudi pri naši mladini, ki kaj podobnega še ni videla. Zgodovina teh čudnih vozil je zelo pestra in čudno je, da so se do danes še sploh ohranili. Na pa se jubilej slovenskih kolesarjev kar najbolj poudari, si je prireditelj nadel nalogo, da nekaj teh eksemplarjev na vsak način najde; zato ni mikoval, dokler jih ni našel. Tako sta dva priromala iz Celja, eden iz Zagreba, ostali pa so bili najdeni med staro šaro v Ljubljani. Vsak iztaknjeneec pa je bil več ali manj invalid in treba jih je bilo poslati h kirurgu inž. Jaxu, ki se je blagohotno zavzel, da te očance tako izleži, da bodo vsaj za jubilejni dan sposobni. Seveda za jahače ni dal nobene garancije; vsak naj sam nase gleda in se na takih motorih obnaša kakor ve in zna.

Ljudje na zatožni klopi

Oseparjeno ljubico bo vzel za ženo, ako se bo izkazalo, da je oče njenega nezakonskega otroka

Ljubljana, 14. maja

Kovačič pomočnik Iskra Ivan iz Jerškova v Bohinju je v preiskavi zanikal, da bi bil kriv. Ko je pa stopil pred sodnika v Ljubljani, je postal nenadoma spokornik. Sodnik mu je prejel obisti in mu svetoval, naj vse lepo prizna, sicer bo kaznen hud. Obtoženec kazenski list je namreč kazal, da obtoženec ni prvič pred sodnikom. Pred dvema letoma je bil Iskra obsojen na 8 mesecev strogega zapora zaradi obrotoma izvršenih sleparij, a tedaj je imel srečo. Prišla je amnestija in bil je pogojno amnestiran. Od kazni je odsedel samo dober mesec. Po izjavi priči, ki so bile zaslišane, je Iskra premeteno izvaljal denar in je celo kradel. Pri neki tatvini mu je pomagal neki Kos Jakob, ki pa k razpravi ni prišel in je bil sojen v odsotnosti.

Neki Arh Mariji iz Kranjske gore je Iskra ukradel 60 din, 1 sadjeveca ter nad 6 l žganja. Kajzar Katra, s katero je bil v ljubljanih odnosih, ga je ovalila, da ji je ukradel zlat prstan. Kajzar Katra je pa med tem umrla, v bolnici so jo operirali, operacija je uspešna, a bolnica je umrla. Obtoženec se je lahko zagovarjal, da mu je Katra prstan podarila. Nekoč ji je očitil, da ga nima rada, Katra mu je pa dala prstan kot dokaz, da je njena ljubezen pristna in velika. Od čizmar Marije je Iskra izvalil 50 din. Neka Singer Katra mu je pa izročila zavoj perila v vrednosti 2500 din, katerega naj bi obtoženec vzel s seboj v Francijo. Iskra je namreč dal pobudo za odselitev v Francijo, kamor je hotela odriniti tudi Singerjeva. Ona in nekateri drugi so se že zbrali na kolodvoru, samo Iskra ni bilo od nikoder. Kmalu se jim je zjasnilo v glavi. Iskra ukradel 60 din, 60 l sadjeveca ter nad jeve je pa prodal.

Prav grdo je oseparjen neko Arh Marijo. Imela sta med seboj ljubezen in Marija je bila prepričana, da bo postala Ivanova žena. Prodala je majhno parcelo in izročila Ivanu 1900 din. Danes nima parcelo ne denarja, pač pa ima otroka, ki je Ivan Iskra njegov oče. Sicer je Iskra trdil, da ne ve čisto gotovo, če je oče tega otroka, a slovesno je izjavil, da bo Marijo vzel za ženo, ako se bo izkazalo, da je otrok res njegov.

Zaradi prestopkov tatvine, prevare in utaje je bil Iskra obsojen na 6 mesecev strogega zapora in na izgubo častnih pravic za dobo 2 let. Plačati mora 800 din denarne kazni in povrniti oškodovancem škodo, preostati pa mora tudi kazen iz leta 1936, katere zaradi amnestije ni odse-

del. Od te kazni mora preostati še otrok 7 mesecev. Jakob Kos je bil obsojen v odsotnosti na 10 dni zapora, ker je pomagal Iskri pri tatvini in je vnovič ukradeni žganje. Kazen je Iskra sprejel.

MASKIRANA DIVJA LOVCA

Peter Gartner iz Podstuhorja in Jakob Kovačič sta bila obtožena, da je Gartner lani v Zgornji Krmi vliomil v lovsko kobo dvornega lovišča in odnesel nekaj posode, da ter da je vliomil tudi v pastirsko kobo, v kateri je bila nastanjena graničarska četa ter odnesel vojaški plašč in precejšnjo količino živila. Obtožnica ga je tudi dožila, da je obdržal zase 300 din vredno plahto, ki mu jo je izročil Kostr Janez. Oba sta pa bila obtožena, da sta šla na divji lov maskirana in s puško oborožena, ter sta streljala v dvornem lovišču, a sta bila pregnana.

Obtožena sta zanimala krivdo. Sodišče je zaslišalo več priči. Gartner se je zagovarjal, da je kupil posodo, ki je bila ukradena, od dveh neznanec. Zanikal je tatvino plahte in tudi krivdo glede očitka, da je s Kovačičem šel na divji lov. Sodišče se je prepričalo o krivdi obeh obtožencev samo glede očitka divjega lova. Gartner pa je bil spoznan za krivega tudi zaradi n. kupa posode od neznanec, ker bi lahko vedel, da je bila posoda, katero je kupil, ukradena. Gartnerju so odmerili 45 dni strogega zapora. Kovačiču pa 20 dni strogega zapora.

LAZNO JE VODIL TRGOVSKE KNJIGE

Zasebni uradnik in trgovski potnik Z. Emil je bil obtožen, da je ponaredil dve boleti mestnega trošarskega urada kot poslovodja neke ljubljanske trgovine s kavo na debelo. Na boletih je zvečal vso to, ki je bila v resnici plačana za uvoženo blago. Nadalje mu je obtožnica očitala, da je v 23 primerih na podlagi lažnih ob računov izvedel vpise v trgovskih knjigah podjetja, pri katerem je bil poslovodja in udeleženec s 33% pri čistem dobičku.

Obtoženec je zanikal krivdo glede bolet. Po njegovem mnenju je bolete ponaredil kdo drugi izmed uslužbencev. Glede lažnih vpisov v knjigah se je pa zagovarjal, da je o tej manipulaciji vedel nje. gov družabnik, ki je v teku kazenskega postopanja umaknil predlog za kazenski pregon Z. Emila zaradi utaje okrog 7000 din. Obtožencu je bilo mogoče dokazati samo krivdo glede lažnih vpisov v trgovske knjige in je bil zaradi tega prestopka obsojen na 4 mesece strogega zapora po gojno za 3 leta. Obsojenec kazni ni sprejel.

X. vsesokolski zlet v Pragi

Vsem društvom in četam, vsem udeležencem praškega zleta!

Pozivamo člane in članice, naraščajnike in naraščajnice v župi včlanjenih društev in čet, ki so decembra 1. l. in januarja 1938 prijavili svojo udeležbo za zlet v Pragi, da se

najkasneje do 1. junija 1938

zglasijo v svojem društvu in vplačajo zneske za vožnjo, potni list, zletni znak i. dr. ki znašajo

za telovadeče članstvo Din 326.

za netelovadeče članstvo Din 341.

za naraščaj Din 294.

Istčasno mora vsakdo založiti znesek za prehrano, kateri mu bo v Pragi zamenjan v češke krome.

Prijave brez vplačila vseh gornjih zneskov se ne bodo vpoštevale.

Ta prijavni rok je skrajni rok. Nove pri-

jave se tudi ob tej priliki ne bodo sprejemale.

Opozorjamo prijavitelno članstvo in naraščaj, da mora imeti vsak udeleženec brezpozorno slavnostni krog. Pregled slavnostnih krogov se bo izvršil na župnem zletu dne 12. junija, ki je za vse udeležence praškega zleta strogo obvezen. Iz naše župe udeležba članstva in naraščaja v narodnih nošah ne bo dovoljena.

Zdravo!

Sokolska župa Ljubljana.

★

Jezdni odsek sokolske župe Ljubljana obvešča vse člane, da bo jutri v nedeljo ob 9. redno jahanje. Obvezno je za vse zaradi vežbanja za župni zlet.

Sokolsko društvo Ljubljana IV vabi vse članstvo, ki se udeležijo vsesokolskega zleta v Pragi, da se zglašijo drevi ob 19. (7. uri) v pisarni na voj. strelišču in položijo potreben znesek. Zdravo! Uprava!

Kranjske občinske zadeve

Kranj, 14. maja.

Snoči je bila redna seja občinskega sveta v Kranju, na kateri je župan uvodoma poročal, da je elektrarna Cesenj zaprosila za dovoljenje zgraditve dveh transformatorjev, enega pri Sircu, drugega pa na žviškem trgu, kar je bilo odobreno. Finančni minister je odobril posojilo 3.000.000 din za dograditev šole in 2.000.000 din za napravo kopališča in ureditev kanalizacije. Sresko načelstvo je potrdilo delni odstop lovišča g. Ivana Savnika upravi dvornih lovišč proti zamenj ob naselju Mlake. Za pogostitev šalterskih uradnikov ob njihovem prihodu v Kranj je občina dala 1000 din in tudi 1000 din za pogostitev bolgarskih pevcev. Finančno ministrstvo je tudi v sporazumu z notranjim odobrilo zemljišče za gradnjo nove pošte, ki ga je podarila občina, prav tako je odobrila zamenjavo zemljišča za Majdičevega za napravo pločnika pred mlinom. Pločnik so hoteli graditi še letos spomladi, a so to Majdičevi odklonili. Terenska sekcija je namreč sporočila, da bo nova cesta vodila tik mimo mlina, zato bo pločnik odpadel. Zaraditvega je bila tudi tozadevna pogodba z Majdičevimi odgojena. Vprašanje ustanovitve policije v Kranju kljub dekretu notranjega ministra, da bo s 15. aprilem Kranj imel svoje predstojništvo, še ni rešeno. Gotovo je le to, da je določen komisar in da bo moštvo štel 30 mož, od teh 15 za Kranj.

Za finančni odsek je poročal g. Fock. Občina je pripravljena prodati Lovru Pičmanu iz Ljubljane 520 kv. metrov sveta na Primskovem po 3 din za kv. meter. Vzporedno z znižanjem plač državnim uslužbencem l. 1935, je tudi mestna občina znižala plače za 6% svojim pogodbenim uradnikom, skušala jim je pa to nadomestiti s plačevanjem raznih nadur. Ker pa v bodoče občina ne more več plačevati nadur, bodo po novem proračunu pogodbeni uradniki dobivali le normalne plače.

Najbolj kočljiva točka dnevnega reda pa je bila sklepanje o prispevku občine terenski sekciji za modernizirano državno cesto skozi Kranj z vsoto 818.843. Terenska sekcija bo gradila 6 m široko cesto, če pa občina hoče, da bo cesta od Majdičevega mlina do Krone široka 8 m, mestoma tudi 10 m, mora prispevati za tlak in robnike 418.304 din, za moderno kanalizacijo pa 400.000, dočim bo država prispevala 84.000 din. Terenska sekcija tudi zahteva, ob občini to brez nadaljnega odobri, tlačkati ali asfaltirati pa mora tudi vse ob-

činske dovodne ceste na državno cesto v dolžini 40 m. Poročevalec je imel svoje pomisleke, češ da občina nima denarja. O tem vprašanju je nato govoril še župan, poudarjajoč, da je v načrtu v zvezi z gradnjo ceste tudi popravilo savskega mostu. Podrobno je nato poročal o ureditvi ceste, navajajoč, da je sporedno s tem tudi zagotovljena gradnja glavnega voda velikega vodovoda iz Predvora do Kranja in bi bilo prav, da bi se že zdaj položile cevi do Perivneke, pozneje pa bo treba položiti cevi le pod pločnikom ob strani ceste. Za ta vodovod bo država prispevala 2 milijona din, banovina poldrugi milijon in toliko tudi zainteresirane občine.

V zvezi z gradnjo poštnega poslopja v Kranju bo občina zahtevala naj se tudi položijo kabel in drogovni odstranijo. Glede prispevka din 818.000 terenski sekciji, je občinski svet sklenil, da se v načelu strinja z načrtom navedenih del. Razširjenje tlakovane ceste sprejme brez nadaljnega, Glede druge polovice vsote za kanalizacijo pa se bo s terensko sekcijo še pogajal. Denar je na razpolago iz že odobrenega posojila. Javni seji je sledila tajna.

Iz Kranja

Pomočniki izpiti. V četrtek dopoldne so bili v hotelu »Jelen« običajni vsakoletni izpiti Skupnega združenja obrtnikov v Kranju. Izpit je napravilo 13 vajencev in sicer 1 sobosnikar, 2 mizarja, 2 kolarja, 3 čevljarji, 2 ključavničarji in 4 tkalci; izpita ni napravil 1 učenec.

Strelske vaje. Naša marljiva strelska družina prične jutri popoldne na svojem strelišču v Struževem z rednimi strelskimi vajami. K vajam so vabljene vsi strelci, kakor tudi nečlani, da bo kranjska strelska ekipa tudi letos dosegla lepe uspehe kot lani.

Sport. Našega gorenjskega reprezentanta v letošnjih tekmah za podavev, po prvenstvo SK Kranj čaka jutri 15. t. teška borba v srečanju z SK Železnikarjem iz Maribora, ki je na domačem igrišču Kranjskemu pobral obe pikli s skoraj enakim rezultatom 2:1. Tekma se prične ob pol 3. uri.

Španska bolezen. Tudi Kranju ni prizanesla. Obolelo je že precej ljudi. Pri večini je seveda bolezen lažje narave, toda tudi nekaj težjih slučajev je vmes. Smrti niti žrtve dosegač se ni bilo. Še bolj se je pa španska razpada v Strazhku, kjer je bilo šest mrtvih in mnogo prizadetih.

Naša krila v novi sezoni

Zračni promet se je drugod že pričel, v Ljubljani se pa prične šele 15. junija

Ljubljana, 14. maja

Kakor vsako leto, je tudi letos naš Aeroput najprej otvoril značajni promet na progah Beograd—Zagreb, Beograd—Skoplje—Solun in Beograd—Sarajevo ter letos prvič tudi na mednarodni progi Milano—Benetke—Zagreb—Beograd—Bukarešta, ki pa jo vzdržuje skupaj z rumunsko in italijansko letalsko družbo. Na progi Beograd—Skoplje—Solun, na kateri letajo Aeroputova letala samo ob nedeljah, in na progi Beograd—Sarajevo, na kateri letajo letala vsak dan in letos tudi ob nedeljah, se je zračni potniški promet začel 1. maja, na progah Beograd—Zagreb in Milano—Benetke—Zagreb—Beograd—Bukarešta pa 2. maja. Na teh dveh progah letajo letala samo ob delavnikih. 9. maja se je prvič širši potniški promet začel 1. maja, na progi Beograd—Zagreb in Milano—Benetke—Zagreb—Beograd—Bukarešta, ki pa jo vzdržuje skupaj z rumunsko in italijansko letalsko družbo. Na progi Beograd—Skoplje—Solun, na kateri letajo Aeroputova letala samo ob nedeljah, in na progi Beograd—Sarajevo, na kateri letajo letala vsak dan in letos tudi ob nedeljah, se je zračni potniški promet začel 1. maja, na progah Beograd—Zagreb in Milano—Benetke—Zagreb—Beograd—Bukarešta pa 2. maja. Na teh dveh progah letajo letala samo ob delavnikih. 9. maja se je prvič širši potniški promet začel 1. maja, na progi Beograd—Zagreb in Milano—Benetke—Zagreb—Beograd—Bukarešta, ki pa jo vzdržuje skupaj z rumunsko in italijansko letalsko družbo.

Do 15. junija bodo letala pod našim ne-
bom letala samo na teh šestih progah, ves
zračni potniški promet pa se bo začel v
naši državi šele tega dne oziroma 16. ju-
nija, ko bodo začela letati Aeroputova le-
tala še na progah Sarajevo—Dubrovnik
vsak dan in ob nedeljah. Ljubljana—Sušak
—Zagreb vsak dan izveniš nedelje, Du-
brovnik—Sarajevo—Zagreb ob ponedeljkih,
sredah in petkih s povratkom ob torkih,
četrtek in sobotah. Dubrovnik—Tirana
(nova potniška zračna proga, na kateri
letajo naša letala) ob torkih, četrtek in
sobotah in naposled na progi Zagreb—Du-
baj—Brno—Praga, na kateri bodo letala
naša potniška letala proti Pragi ob poned-
eljkih, sredah in petkih, v obratni smeri
pa ob torkih, četrtek in sobotah. 15. ju-
nija dobijo Ljubljana še drugo zvezo s Su-
šakom in sicer z nemškimi letali, ki bodo
iz Celovca prihajala v Ljubljano ob po-
nedeljkih, sredah in petkih, s Sušaka čez
Ljubljano v Celovec in dalje proti Dunaju
pa se bodo vračala ob torkih, četrtek in
sobotah. Kot zadnja bo letos odprta
vsakodnevna in nedeljska direktna zračna
proga med Beogradom in Dubrovnikom
brez postanka v Sarajevu. Naša letala bo-
do letala na tej progi samo v juliju in av-
gustu z odhodom iz Beograda oziroma Ze-
muna popoldne, dočim se na že prej ome-
njani progi Beograd—Sarajevo—Dubrov-
nik dvigajo v Beogradu letala že v zgod-

njih jutranjih urah. Dubrovnik bo tako v
glavni turistični sezoni imel dve dnevni
zračni zvezi z Beogradom.

Na progi Ljubljana—Sušak—Zagreb, na
kateri bodo vsak dan razen ob nedeljah
letala Aeroputova letala od 15. junija da-
lje, se bodo letala dvigala na ljubljansko
letališče ob 9.30 s prihodom na Sušak ob
10.10, odhodom ob 10.15 in prihodom v Za-
greb ob 11.15. Iz Zagreba bomo imeli zve-
zo proti Dunaju, Brnu in Pragi (odhod le-
tal ob 12.35), proti Beogradu in Bukarešti
(odhod ob 12.15) ter proti Sarajevu in Du-
brovniku (odhod ob 12.05). Aeroputova le-
tala se bodo iz Sarajeva vračala proti Ljub-
ljani ob 12.30 s prihodom na Sušak ob
13.30, odhodom ob 17.40 in prihodom v
Ljubljano ob 18.20. Ljubljanci bodo tako
zjutraj lahko potovali na Sušak in se zve-
čer vračali v Ljubljano.

Na nemški zračni progi, ki vodi od Du-
naja proti Sušaku, se bodo letala dvigala
v Celovcu ob 11.35, v Ljubljani se bodo
spuščala ob 12.00, nadaljevala polet proti
Sušaku ob 12.15 in se spuščala tam ob
12.40. To seveda samo, kakor smo že po-
udarili, ob ponedeljkih, sredah in petkih.
Ob torkih, četrtek in sobotah se bodo
vračala nemška letala na tej progi s Su-
šaka ob 10.40, prihod v Ljubljano ob 11.05,
odhod ob 11.20 in prihod v Celovec ob 11.45.
Na naši progi bodo letala potrebovala do
Sušaka 30 minut, na nemški pa samo 25
minut. Cena bo na obeh progah enaka:
v eno smer 200 din, listek za tja in nazaj
pa bo stal 360 din. K našim in k nemškim
letalom bo vozil avtobus izpred nebotič-
nika vedno 35 minut pred odhodom letala.

Našo javnost bodo zanimala tudi cene za
potovanje z letali. Polet od Ljubljane do
Beograda stane 600 din, do Brna 1.000 din,
do Bukarešte 1.500 din, do Dubrovnika 850
din, do Milana 910 din, do Sarajeva 850
din, do Sofije 1.030 din, do Tirane 1.100
din, do Benetk 622 din do Celovca ali Su-
šaka pa, kakor smo že omenili, 200 din.
Povratne karte so za 20% cenejše.

Nedostatek, ki ga Ljubljana občuti že
nekaj let, ostane tudi letos: nimamo di-
rektno zvezo z Zagrebom in zaradi tega
ostanejo za nas skoraj čisto brezpomembne
vse naše zračne potniške proge razen
onih proti Sušaku in Celovcu. Pot do Za-
greba, ki je prav za prav zračno središče
v naši državi, vodi preko Sušaka, kar ne
pomeni samo izgube časa, ampak v se ve-
čji meri izgubo denarja. Kdaj bo naposled
odstranjen tudi ta nedostatek, ne vemo
menda niti v Beogradu, čeprav je jasno, da
bi Ljubljana z direktno zračno zvezo z Za-
grebom pridobila zelo mnogo.

„Merkur“ in njegovi delavci

Svoje najlepše uspehe pripisuje delavnosti svojega predsednika dr. Frana Windischerja

Ljubljana, 14. maja

Ob priliki vsakršnega trgovskega kon-
gresa, ki bo prihodnji mesec v Ljubljani, je
prav, da se ozmemo nekoliko tudi na naše
trgovske organizacije ter njihovo delo za
interese trgovstva in splošnosti. Opozoriti je
treba na pomen močne organizatorne sile
našega trgovstva ter rast trgovske organi-
zacije, da bomo znali pravilno ceniti vse
napore in žrtve organizatorjev v preteklosti.
Slovensko trgovstvo, čeprav je bilo eden
najpomembnejših stanov, je bilo v začetku
tega stoletja še povsem neorganizirano ter

lavernosti, 35 let društvenega dela, svojega
dolgoletnega predsednika dr. Fr. Windischer-
ja.

Ze ob šletnici društvenega delovanja se
je društvo zavzelo za uvedbo dokaza stro-
kovne usposobljenosti za trgovske stroke,
kar je tudi doseglo z obrtno novelo l. 1907.
Podobnih uspehov, ki prav za prav pomenijo
temelj slovenske trgovske solidnosti in go-
spodarsko ter narodno osamosvojitve sloven-
ske trgovine, je doseglo društvo še nešteto,
pač po zaslugi svojih sposobnih voditeljev.
»Merkurjev« predsednik je dal l. 1906. tudi
pobudo za ustanovitev slovenskega trgo-
vskega društva v Celju, l. 1908. pa za ustanovi-
tev Trgovskega društva v Mariboru. Omeniti
je, da je dosegel kot stalni načelnik učne-
ga odbora poslovanje gremijske šole v
Ljubljani. K popularizaciji društvenega gi-
banja in obuditvi stanovske in narodne za-
vezi trgovcev so mnogo pripomogli trgovski
sboji. Leta 1908. sta bila velika trgovska
sboja v Ljubljani in Mariboru, ki je bil tedaj
skoraj povsem nemški in nemškotarski.

Med svetovno vojno je društveno delo pre-
cej zahtevalo, vendar ne povsem zamrlo. Dru-
štvo je izdajalo »Slovenski trgovski vestnik«
(1904 — 1908). Po vojni se je društveno
delovanje zelo razmahnilo in ustvarjeni so
bili društveni ideali. Ustanovljene so bile
državne dvorazredne trgovske šole v Ljub-
ljani, Mariboru, Celju in Novem mestu, gremi-
jski šoli v Mariboru in Celju ter državna
trgovska akademija v Ljubljani.

»Merkur« se je zavzemal za uvedbo pri-
sline, obvezne trgovske organizacije, kar je
tudi dosegel. Na II. vseslovenskem trgo-
vskem shodu v Ljubljani so bili položeni tem-
eljci osrednji organizaciji. Zvezi trgovskih
gremijev. Ze leta 1919. je bilo ustanovljenih
14 trgovskih gremijev, ki so z ustanovitvijo
zveze postali mogoča trgovska organizacija.
Svoje najlepše uspehe »Merkur« pripisuje
delavnosti svojega predsednika, Dr. Fr. Win-
discherja, ki je bil 9 let »Merkurjev« odbornik,
12 let njegov prvi podpredsednik in zdaj je
že 14 let predsednik. Vsa ta leta so bila v
resnici izpolnjena z delom, ki so rodili lepe
uspehe in korist vsega trgovstva.

MORALA NE PADA

— Kaj neprestano trdite, da mora pa-
da. V resnici je baš nasprotno.
— Iz česa pa to sklepate?
— Pogledite: pred 30 leti nisem mogla sa-
ma z doma, zdaj se pa nihče zame ne zme-
ni, če hodim zvečer ali ponoči sama po
ulicah.

Obrtna manifestacija v Laškem

Ljubljana, 14. maja
Danes se začne velike obrtniške prire-
ditve v Laškem, po svojem značaju v res-
nici obrtniška manifestacija, ki presega
lokalni značaj. Prvič prirejajo naši obrt-
niški obrtniški tabor, da na njem mani-
festirajo svojo stanovsko zavest ter povzdigi-
nejo glas za svoje zahteve.

Obrtniškim prireditvam v Laškem pa bo
vtisnila poseben značaj tudi proslava 40-
letnega delovanja za obrtniške interese
častnega predsednika Zveze obrtnih dru-
štev Jakoba Zadravca iz Središča. Jakob
Zadavec je znan obrtniški organizator in
njegovo ime že dolgo srečujemo v časopi-
sju v zvezi z našim gospodarskim in dru-
štvenim življenjem. Slavljenec je 65 let
star in je potomec stare središke rodbine.
Že zgodaj se je začel udejstvovati v obrt-
niških organizacijah. V domačem kraju je
ustanovil pred 23 leti Obrtniško društvo,
čigar častni predsednik je. Njegova za-
sluga je tudi ustanovitev obrtne nadalje-
valne šole v Središču. Velike zasluge si je
Zadavec pridobil tudi z dolgoletnim delo-
vanjem v številnih drugih obrtnih organi-
zacijah in predvsem kot svetnik Zbornice
za TOI, banovinski svetnik in eden naj-
vplivnejših delavcev v Zvezi obrtnih dru-
štev, ki ga je izvolila tudi za svojega čas-
nega predsednika.

Na programu obrtniških prireditev je
drevi ob 17. zbor delegatov Zveze obrtnih
društev na konferenci v hotelu »Savinja«
v Laškem, nakar bo redni občni zbor Zveze
obrnih društev, po njem pa pozdravni ve-
čer v proslavo 40-letnega društvenega de-
lovanja častnega predsednika J. Zadravca.
Dan obrtniškega tabora se začne z bud-
nico ob 6.; od 6.30 do 7.30 bo sprejem go-
stov na postaji, a od 8. do 9. koncert na
trgu. Po maši, ki bo ob 9., bo sprejem obrt-
nikov, nakar se bo začel na vrtu restavraci-
je »Henka« obrtniški tabor. Na dnevnem
redu so raprave o pomembnih obrtniških
stanovskih vprašanjih. Popoldne priredi
Obrtniško društvo v Laškem veselico.

Za udeležence tabora je dovoljena polo-
vična voznina. Obrtniki, ki se bodo udele-
žili drevi konference in občnega zbora, bo-
do prispeli v Laško s popoldanskimi vlaki,
med tem ko se udeleženci nedeljskih pri-
reditev pripeljejo jutri zjutraj.

Pooblaščen iskalci radijskih motenj

Ljubljana, 14. maja.

Z razvojem radiotehnike napreduje tudi
hkrati elektrotehnika v splošnem ter se
čedalje bolj širi uporaba aparatov na elektri-
čni pogon. Ti aparati so pa navadno
vzrok vseh radijskih motenj.

Posebno močne motnje povzročajo razni
specialni zbozdravniški vrtni stroji,
zdravniški priroji in znanstvene naprave
na pogon s tokom visoke frekvence, ne-
onske cevi, masožni aparati, živosrebrni
in katodni usmerniki, stroji za striženje
in sušenje las, čistilci za parketna tla, se-
salci prahu, ventilatorji, ročni vrtni stroji,
vsi električni motorji s kolektorji ali
dralnimi obroči in še cela vrsta uporab-
nikov električnega toka, ki vplivajo na ra-
dijske aparate neposredno po električnem
omrežju ali posredno po ozračju.

Potreba po preprečevanju radijskih mo-
tenj se je pokazala, čim so se ljudje za-
čeli posluževati radijskih sprejemnikov in
že pred leti je ljubljanska poštna direkci-
ja organizirala skupno z Združenjem elek-
trotehničnih obrti dravske banovine službo
za odkrivanje in odpravljanje radijskih
motilcev. Nekateri člani združenja so bili s
posebno legitimacijo, vidirano po pošti
in združenju pooblaščen za to službo.
Uspehi tega vzajemnega dela so se kmalu
pokazali; doslej je bilo blokiranih že več
tisoč električnih naprav, ki bi sicer mo-
tile radijske sprejeme. Seveda pa delo še
ni končano in ga bo treba intenzivno na-
daljevati, za kar je potrebno vse razume-
vanje lastnikov motilnih naprav in pomoč
oblasti.

Da je odpravljanje radijskih motenj nuj-
no potrebno za razvoj radiofonije, so uvi-
dele tudi državne oblasti in po § 213 ka-
zenskega zakona iz l. 1929 sta zaščiteni ra-
dijski prenos in sprejem. Zakon predpisuje
denarno kazen do 10.000 din ali do leto
dni zapora za tiste, ki hote ali iz nemarno-
sti onemogočajo ali motijo delovanje ra-
dijske naprave ali odrečejo potrebno delo
(n. pr. pri blokiranju), ako je radijska mo-
tnja nastopila. Na to kazensko sankcijo se
tudi oslanja delo iskalcev in odpravljalcev
radijskih motenj in upanje je, da se jim
bo posrečilo kmalu odpraviti vse motnje.

Za Ljubljano in okolico je poštna direk-
cija pooblastila za službo odpravljanja ra-
dijskih motenj naslednje elektrotehnične
obrtnike: Leopold Janežič, Fr. Havliček,
Hvaliček — brata, Aleks. Kozlič, Iv. Mihe-
lič, Fr. Perčinlić, Iv. Petrič, Tone Poljšak
in A. Verbaš. V drugih okrajih so po-
oblaščen vsaj po eden ali dva člana Zdru-
ženja elektrotehničnih obrti. Obrtniki, ki
se ne morejo izkazati z legitimacijo, da jih
je poštna direkcija pooblastila odpravljati
radijske motnje, nimajo pravice odpravljati
tega dela. Tudi podjetja, ki prodajajo ra-
dijske aparate, nimajo pooblastila za to.
Podrobne informacije glede iskanja in od-
pravljanja radijskih motenj dobite brez-
plačno na poštni direkciji ali pri Združe-
nju elektrotehničnih obrti v Ljubljani,
Gledališka ulica 7-II.

ELIDA IDEAL KREMA

... zaradi vsebine hama-
melisa posebno učinkovita

N. Pirnat:

Dvoje impresij

(S pravkar zaključene razstave italijanskega portreta v Beogradu)

Mož z zelenimi očmi

Kako dobro se še spominjam onega dalj-
nega, jasnega jutra, ko sem se na krovu
beloboke ladje poslavljaj od Venezije! —
Bilo mi je šestnajst let, prav dovolj, da
sem z lahko pregovoril prijatelja Davo-
rina in sva jo nekoga septembrskega dne
ob zori peš utrula (skoro brez lire v že-
pi) proti mestu mojih takratnih sanj.
Morda povem kdaj drugič, koliko veselih
in žalostnih zgodb sva doživela na tej po-
ti. Le črnolase lepotic ne zamolčim, je-
dre, mlade Italijanke, ki naju je dohitela
s svojim gigom na prašni, razbeljeni ce-
sti nekje med Fontanofreddo in Sacileom.
Izmučena, jezna drug na drugega, sva s
krvavečimi nogami šepala vsak na svoji
strani ceste. Najbrž sva se ji zasmijala —
čudna popotnika v teh krajih — ali pa jo
je premagala radovednost. Ustavila je ko-
njčka in naju vprašala, kam in kako. Ko
sva ji v polomljeni italijanski razložila
svojo zadevo, naju je povabila na vozi-
ček in poglajala. Zavili smo na stransko
pot v koruznem polju in kmalu prista-
li pred malim letnim gradičem. Začudeno
naju je ogledovala zbrana družba, najina
dama pa ni bila prav nič v zadregi. Pove-
dala je, kie in kako naju je pobrala in
izpraševanja ni bilo ne konca ne kraja.
Lepo so naju pogostili in o mrtaku sva se
okrepčala poslovlila. Lepa črnolaska, ni-
koli te ne pozabim!

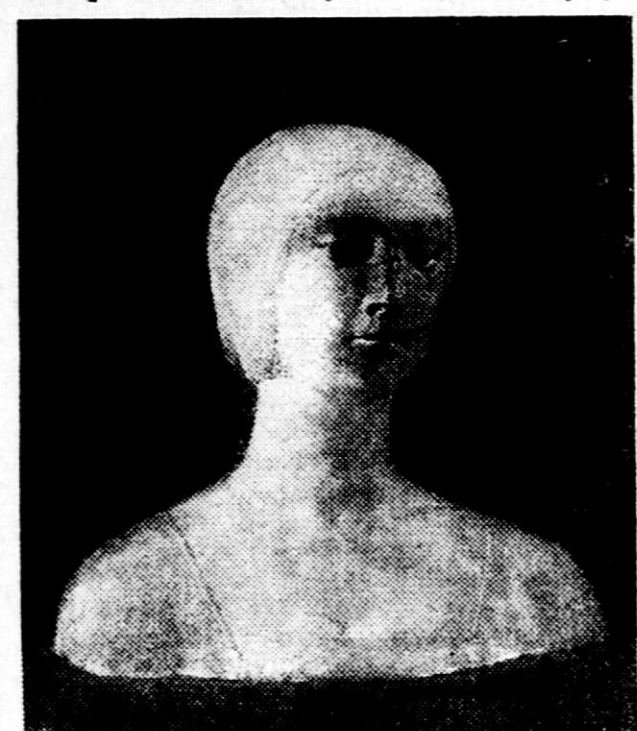
In potem Venezia — a drugič, drugič!
Tistega jutra torej, ko sem se poslavljaj
in je v prvem solncu bleščala fasada do-
ževje palače (pravljica zgradba, ki se je
pravkar dvignila iz valov) — me je bolj
od vsega prevzela prečudna barva morja.
Te barve (ob davnem slovesu) sem se
nenadoma domislil, ko sem strome obstal
pred sliko Mož z zelenimi očmi.

Tiziano Vecellio je živel devetdeset-
deset let (1477 — 1576) in priti je moral
kuga, da je iztrgala čopič temu knezu be-
neškega slikarstva. V svojem dolgem živ-
ljenju, obupan s častmi, slavo in denarjem,
je ustvaril nešteto umetnin, ki jih
še danes občuduje ves svet. Portretiral je
vse velikaše svoje dobe. Vendar pa je mor-
da ta portret neznanega moža najčudovir-
tejši, kar jih je ustvarila njegova roka.
V njem je kakor zgosteno vse ogromno
slikarsko znanje in silna tehnika vefke-
ga mojstra. Stroga, preprosta kompozici-
ja, nepogreška risba, ubranost tonov od-
likuje to mojstrovino. Je pa še nekaj, kar
je neumljivo: Kako, s kakšnimi sredstvi
je mojster pričaral na platno pogled tega
moža, pogled, ki vas spremlja povsod, od-
koder ga opazujete? Ali je to res samo
gola, do zadnjih finis izpljena tehnika?
Portret so imenovali »Angelskega ple-
mčar«. »Vojvodo norfolškega; pozneje so
domnevali, da predstavlja nekoga pravni-
ka iz Ferrare. Bodi že kdorkoli, vse eno
je! Iz harmonije črtn, zlatorjavih in ble-
do-rumenih tonov sije dvoje hladnih, ne-
prodirnih, mogoče zelenih oči in ne da-
ne dopusti, da bi ubežali njih čaru. Naj-
brž jih je umel upodobiti le slikar, ki je
premnogokrat stonel v loggi svoje pala-
če in ni mogel odtrgati pogleda od hlad-
no-zelene površine beneškega morja ...
Najbrž!

Eleonora Aragonška

Beli, prozorni oblaki so se v sinjini pre-
pletali kakor čipke nad Parizom, ko sem
stopil pod oboko staroslavne Louvrea
in se podal v dvorane renesančne plastike.
In kakor mnogokrat že prej, sem tudi to-
krat neutegoma stopil tja do kipa pri-
oknu portreta mlade ženske, kjer je ra-

zlati tablici zapisano: Francesco Laura-
na, Buete drune femine innocente.
Ko sem tako stmel in s stisnjenimi
ustnicami občudoval svojo »ljubico«, me
je nekdo prav na laško potrepil po ra-
mi. Bil je »garchien«, Francoz, vojni inva-
ld. S prijaznim smehom (le izmučeni,
trdo pretlačeni možje se tako smehljajo)

mi je dejal: »Da, da — jaz to razumem!
Čuvar sem v tej dvorani in veste: vsako
jutro, ko vstopim — pogledam najprej —
njo!« Tako mi je rekel, priklimal in oddr-
sal po dvoran —

Posestrima luvrske »neznanke« je Ele-
onora Aragonška. Stvoril ju je isti Fran-
cesco Laurana (rojen v Vranji pri Zadru!)
in sličnost obeh umetnin je toliko, da je
človek preverjen, da gre za eno in isto
ženo.

In ko smo doli v Beogradu s prijatelji-
ma Karolom in Zdenkom obkolili Eleonoro,
mi je bilo lepo pri srcu: z nagubanim če-
lom in stisnjenimi ustnicami sta se moja
mlajša druga zasmehljala v kip lepe re-
neapelske princese ...

»Marmor. Višina: 0.45« — tako piše v
katalogu. Kar pa je davni kipar stvoril iz
tega materiala, v tem formatu je nekaj
čudovitega; je najtišja lirčna pesem — v
kaman!

O mojstru Laurani vemo, da je bil ro-
jen na naši obali Jadrana, da je deloval
kot arhitekt, kipar in medaljer v Neaplju,
v Franciji, pa zopet v Neaplju in da je
umrl v Avignonu. V »ranglisti« kiparskih
velikin nima generalnega čina — in ven-
dar, vendar —

Ne poznam kiparja, ki bi globlje prodir-
l v finese obdelave marmorja, ki bi mrtvi
snovi vdihnil toliko subtilnega občutja in
življenja. Nalanko, komaj opazno nag-
njena glavica se dviga na nežnem stebel-
cu vratu iz oprisa kakor cvet. Rafinirana
enostavnost obdelave form je izvedena ta-
ko daleč, da je komaj še naravna, zato
pa tem bližja večnim zakonom plastike.
Od tod se kam naprej — ni mogoče.

Čim dalje zreš v remek-delo, tem več
najdeš v njem. Le s težavo odkriješ zdaj
ta, zdaj drugi komaj zaznaven detajlek,
ki pa je vendar tako važen za obči izraz!
Zdi se, kakor da bi možer, ki je z než-
no ljubeznijo vodil dleto preko površine
poznal verže našega župančiča: »Bolj ne-
žna nego dihi, ki plah in tihi —

Pred menoj na mizi je katalog raz-
stave, odprt na strani 48. Oko mi spolzi
po fini liniji zatiljka, zaustavi se ob pol-
odprtem očesu, boža ustnice, fino bradico
in vrat — da, to je ona, ista luvrska ne-
znanka, moja »ljubica«!

Film po znameniti stari »Prasli legendi« HARRY BAUR v gl. vlogi kot cesar Rudolf II.	Kljub visoki najemniini filma, nepovišane nizke cene od Din 2.50 dalje!	Najnapetjši film misti- cizma srednjega veka! Prizori, kakršnih še ni bilo v povestnici filma! KINO SLOGA Tel. 27-30
Danes ob 14.30, v nedeljo ob 10.30 dop. MATINEJA Boris Karloff: DIH SMRTI!		Predstave ob 16., 19.15 in 21.15 uri

8 fitmskega platna

Kino Union: La Habanera. Vsebinsko tega
nemškega filma so opisali v reklamni: Hre-
peneca po svoji severni domovini, po belih
zasneženih poljanah, razočarana sprčo svo-
jega deloma navidezno srečnega življenja,
trpeča v peklenjski vročini nezdružega juž-
nega podnebja, je spoznala mlada žena (Za-
rah Leander) vso zmoto svoje mladostne
preobrnosti ter je sprejela borbo za svojo
srečo in rešitev svojega otroka. V tej borbi
zmaga, konec je srečen. — Pri sleherni umet-
nini pride v poštev tudi vrednost vsebine, ko
človek vrednoti in ocenjuje celotno umetni-
no, odličnost pa je pri tem, kako je vsebina

podana. V tem pogledu je film »La Haba-
nera« povprečen film. Zarah Leander je sko-
raj edina privlačnost v filmu in tudi edina,
ki poda v nekaterih prizorih dovršen lik.
Umetniško dobro oblikovani so prizori z njo
v interjeru, ko se zabava in pogovarja s
svojim otrokom. Tudi nekateri drugi prizori
v interjeru so dobri, na primer prizori o
obračunavanju med njo in njenim možem v
spalnici. Slehernega gledalca in poslušalca
očara Leander s svojim petjem in s svojo
igro. Zaradi nje je vredno ta film videti in
slišati.

Darujte za »Zvončkov« sklad

ZARAH LEANDER

slavna švedska filmska umetnica
v filmu strastne ljubezni in mržnje

Kino Union, telef. 22-21

Predstave danes ob 18.
19.15 in 21.15 uri, jutri
(v nedeljo) ob 18. 17.
19. in 21. uri

La Habanera

V NEDELJO (JUTRI) OB 10.30 DOPOLDNE ISTI FILM
PO GLOBOKO ZNIZANIH CENAH

DNEVNE VESTI

Poziv Preporodovcem

Naprosimo predvojne »Preporodovce« za podatke in imena tistih slovenskih dijakov, ki so L. 1913 oziroma v začetku L. 1914 prijavili svojo pripravljenost oditi v Srbijo in vstopiti kot gojenci v srbsko vojno akademijo ali v srbski vojni arzenal v Kragujevacu. Akcija je podpiral tedanji tajnik Narodne odbrane v Beogradu major Milan Pribojević, dijak pa sta nabirala v Sloveniji France in Vladislav Fabjančič. Javilo se je nad 30 dijakov z do vršenjem 6. razredom srednjih šol, pa tudi abiturienti in akademiki iz Ljubljane, Kranja, Gorice, Tolmina, Trsta in drugod. Mnogi so izročili tudi že svoja spričevanja, ki jih je Fabjančič odnesel v Beograd koncem L. 1913. Vse delo je bilo opravljeno v najstrožji tajnosti, tako da je vsak prijavilec vedel samo ime se enega tovariša. Vojna napoved Avstrije Srbiji je žal preprečila ves našt.

Prosim vse, ki kaj vedo ali so sami bili v tej akciji, naj javijo točne podatke in predvsem imena udeležencev Srbski organizaciji vojnih dobrovoljcev, Ljubljana, Franciskanska ulica 10.

V. redni zvečni občni zbor Zveze združeni gostinstvinskih obrti dravske banovine bo 19. maja ob 9. dop. v dvorani Narodnega doma v Brežicah.

Zveza za tujski promet v Sloveniji sporoča vsem včlanjenim društvom in ostalim tujekoprometnim interesentom, da naj se po obvestilu ministrstva trgovine in industrije pošilja v Zedinjene ameriške države propagandni material zgolj v angleškem ter v slovenskem in srbsko-hrvatskem jeziku, ker za propagando v drugih jezikih ni mnogo povpraševanja.

Književni in umetniški natečaj za turistično propagando. Tujekoprometna zveza v Dubrovniku je razpisala 4 nagradne natečaje in sicer: za najboljši članek o Dubrovniku in Boki Kotorski, za fotografske posnetke Dubrovnika ali Boke Kotorske, za reliefne propagandne in orientacijske karte Dubrovnika in Boke Kotorske, za znanstvena dela o Dubrovniku. Termin vseh natečajev, za katere so razpisane visoke nagrade, je 31. oktober 1938. Natančni razpisi so zainteresirane na razpolago pri Zvezi za tujski promet v Ljubljani in v biljetarnah Putnika.

Tedaži v danskem jeziku. Kakor sporoča dansko poslaništvo v Beogradu, se vrše vsako leto meseca avgusta v Kopenhagenu tečaj v danskem jeziku in o danski kulturi. Letošnji tečaj bo od 1. do 31. avgusta ter stane 50 danskih kron. Za stanovanje in hrano v tem mesecu je računati ca 100 danskih kron. Poleg jezikovnih tečajev obiskujejo slušatelji tudi druga predavanja o danskem kulturnem in gospodarskem življenju, obiskujejo družabne prireditve, ogledujejo razne zanimivosti ter imajo izredno veliko prilike za sporno udeleževanje. Tečaj je dostopen akademikom in neakademikom.

Zaloga ukradenega blaga na orožniški postaji v Črnomlju. Neka Jelka Perič, doma iz Klanjca na Hrvaškem, je sredi preteklega meseca ob priliki sejma v Črnomlju pokradla sejmarijem cele zaloge raznega sejmarskega blaga, kakor manufakture, žipk, konfekcije, itd. Ukradenko blago je spravila v Karlovec, kjer pa je bila aretirana in se ji je zaplenilo tudi blago. Peričevo so spravili nazaj v Črnomelj, kjer pa jo je v zaporu zadela kap in je umrla. Ukradenko blago je bilo lastnikom deloma že vrnjeno, vendar se nahaja na orožniški postaji v Črnomlju še cela zaloga ukradenih žipk, nekaj manufakture in precej drugih predmetov. Lastniki naj se zglase na črnomeljski orožniški postaji.

Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo lepo sončno, čez dan toplo vreme. Večkrat je znašala najvišja temperatura v Splitu 22. v Ljubljani in Zagrebu 19. v Mariboru 18.8. v Beogradu in Sarajevu 18. Davi je kazal barometer v Ljubljani 768.4, temperatura je znašala 6.3.

Tivar obleke, vodeča znanca v kakovosti, modi in ceni. Glavna zaloga Anton Brumec, Ljubljana, Prešernova 54, nasproti glavne pošte.

Iz Ljubljane

Iz Glas iz Šiške. Ako pride tujec skozi Ljubljano v šiško in nato po Vodnikovici cesti do stare cerkve dalje, dobi vti, da je nekje v gorski vasi, a ne v novi Ljubljani. Takoj par korakov dalje od stare cerkve opazi jate perutnine, ki leta prosto po cesti in po poti, vodeči proti pralnici. Tudi se perutnina pase prosto okoli hruba ter ob cesti, ljudje pa se morajo kokošim ogibati in hoditi po njih odpadkih. Razen tega se tamkaj odlagajo sme, ti, pepel itd. kot na smetišču. Petelinji ki-kirikajo že v zgodnjem jutru, tekmo dneva pa se pade po cesti in okrog pralnice cele grude kričeti otrok. Ki motijo ljudem, ki želijo miru, vsak počitek. Otroci spadajo na igrišče, ne pa na cesto. Odra, sta mladina postaja in igra okrog vogalov tudi v Tržni ulici za denar, kar menda ne vpliva najbolj vzgojno na mlajše. Pod pralnico nad tremi kostonji visi skoro stoletni dan perilo, največ pa raztrganega perila, kar seveda še povziguje leglo vti, ki jih dobi sprehajalec v tej okolici. Prav priporočljivo bi bilo, da bi se napravila ob križišču Vodnikove ceste in poti, vodeče v hrib proti hotelu »Belle Vue« tik za staro cerkvijo, luč, dokler ne bo prepoznano glede na vozni promet, a hudo naj bi se odpravila nadloga kolezarjev dirkačev, ki drivijo po šiški v nočnem času v velikem številu brez luči na kolesih. — Priznati.

Iz Povrno skropljenje Tržaške ceste. Števanec ob Tržaški cesti naprosimo mednarodno štetilnico, naj poskrbi, da bi se opravilo skropljenje omenjene ceste nekoliko temeljiteje. Štetil je res, da vrši to delo ob povračilu dveh stovnov, uspeh pa je precej slabši, kar kaže na to, da se delo ne opravi temeljito.

ta samo prah in gorje mu kdor je tedaj na cesti. Ker je vedno velik promet, prihaja na Vič ali obratno v Viča nazaj v središče, zaprežen in bel kot mlinar. Zaradi prahu zaprežen stanovanj ob cesti sploh ni mogoče. Ko smo bili še deželani-okoličani nam je opravljal skropljenje ceste zgrano kmetstvo, ki je vozilo vodo v sodu, uspeh pa je bil vsakekrat izdatnejši, kakor sedaj, ko imamo moderno velikomestno napravo za to svrbo. Prašna Tržaška cesta veliki ljubljani nikakor ne more biti v ponos!

Iz Oblike komično čisti, parno lika SIMENC, Kolodvorska ul. 8.

Iz Promenadni koncert vojaške godbe. Vojška godba priredi jutri med pol 12. in pol 1. uro v Zvezdi promenadni koncert pod vodstvom kapelnika g. Hercoga.

Iz Gasilska četa Ljubljana-Barje vabi vse prijatelje, ki si žele prijetnega razvedrila, da posetijo vrtno veselico, ki bo jutri na vrtu tovariša Vrblina poleg gasilskega doma na Illovi. Za vse je poskrbljeno in vsak bo prišel na svoj račun!

Iz Vojni dobrovoljci! Po iniciativu akademikega kluba viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja »Edinstvo«, Ljubljana bo v ponedeljek 16. maja ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice predavanje »O so. dobni Rusije«. Predaval bo g. Ratko Zivadinovič iz Beograda. Vabimo vojne dobrovoljce, da se polnostevno udeležijo tega zanimivega predavanja. Sreška organizacija vojnih dobrovoljcev v Ljubljani.

Iz Mrakov »Čajkovski«. Drvi ob 20. vpripori Slovenska scena mladih zadnjih v tej sezoni Mrakovo dramo »Čajkovski«. Vstopnice so v predprodaji in dnevni blagajni v Delavski zbornici od 15. do 17. ter pred predstavo.

Iz Sraje. kravate — Karnižnik. Nebo-tifnik.

Danes ob 20.30, v nedeljo ob 14.30, 17.30 in 20.30

Njena ljubav - njena bol

in

Dete sreče

SHIRLEY TEMPLE

Kino Moste

Iz Ali bi radi videli kaj lepega? Pridite v nedeljo 2. maja ob 15. v franciskansko dvorano. Otroci iz Most bodo rajali in peli ter Vam v ljubki igri »Dušice« prikazali življenje cvetja na naših planinah. Vstopnice v predprodaji in pisarni »Pax et tonum«.

Iz Lastnike ribarskih knjižic, izdanih od mestnega poglavarstva v Ljubljani, obvešča ljubljansko mestno poglavarstvo, da izgrube vse ribarske knjižice, izdane brez takse od 31. I. do 20. IV. 1938 svoje veljavno. Nove knjižice z rdečim žigom kr. banske uprave dravske banovine izdaja mestno poglavarstvo proti plačilu državne takse din 20 ter banovinske takse din 50, za člane ribarskega društva pa din 50. Od mestnega poglavarstva v Ljubljani izdane ribarske knjižice je treba vrniti.

Iz »O sodobni Rusije« bo predaval v ponedeljek 16. t. m. ob 20. uri v dvorani Delavske zbornice g. Ratko Zivadinovič iz Beograda. Predavanje, ki je v raznih mestih Jugoslavije vzbudilo mnogo zanimanja, bo prirejeno v Ljubljani pod okriljem Jug. nac. akad. kluba viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja — Edinstva. Vstopnine ni.

Iz Zbirke imenovanenih oseb za uboge študenta din 230.

VOZNI RED. Ljubljana—Studenece—Dev. Mar. Polje—Vevče—Zg. Kašelj. Odhodi iz Ljubljane ob 7.30, 9.30, 11.30, 14.30, 17.30, 20.00; prihod v Ljubljano ob 8.25, 10.25, 12.25, 15.25, 18.25, 20.55. Vozni vsak dan. Avtobusi za izlete po najnižji ceni na razpolago. Informacije: Dolenjska cesta 48, telefon 4928.

Iz Odsel brezposelnih učiteljskih aktiv. turientov pri sekciji JUU v Ljubljani javlja vsem svojim članom, da bo v nedeljo 15. tm. ob 9.30 v prostorih sekcije JUU v Ljubljani, Franciskanska ulica 6/I širši članski sestanek s predavanjem g. prof. Anice Čermujeve »O vzgoji deklet v družini in domu«. Dolžnost vsakega tovariša je, da se sestanka zanesljivo in točno udeleži.

Iz Iznana iz Ljubljane. Za dobo treh let je bila izgnana iz ljubljanskega policijskega okoliša 37 letna Hermina Kopina, po rodu z Dunaja, pristojna pa v Škocjan na Dolenjskem. Za dobo 5 let pa je izgnan iz Ljubljane 35 letni Rudolf Avpič, doma iz Čermošnjic.

Iz Najdba moškega koleša. V gramozni jami ob Vilharjevi cesti je bilo oni dan najdeno rdeče pleskano moško kolo, znamke »Sokola«, ki ima tovarniško št. 106.661. Pri najdenem kolesu, ki ga je popreje najbrže kdo ukradel, sta manjkali samo zračnici. Lastnik koleša naj se zgasi na policiji.

Iz Motociklist se je zaletel v kamničana. Na Vodovodni cesti, na križišču železnice in ceste se je večkrat nekoliko pred 14. pri-petila huda nesreča. Po cesti je s precejšnjo brzino privozil na motociklu 27 letni Vladimir Jamar, uslužbenec kot trgovski prodajalci pri tvrdki Lovra Demšarja, na Sv. Petra cesti. Hotel je prehiteti vlak, ki je vozil v smeri proti Kamniku, vendar je bilo prepozno. Vlak ga je odbil daleč vstran in si je Jamar pri padcu zlomil nogo ter dobil več hudih poškodb bna glavi in po životu. Reševalci so ga prepeljali v Slajmerjev dom.

Zasledovan vlačugar in tat. Jože Preklet, doma iz Strani pri Kamniku je znan vlačugar in tat, ki se že nekaj mesecev spretno skriva pred orožniki. Na vesti ima nebroj vlovov in tatvin, ki jih je zagrešil v kamniški okolici. Oni dan se je Preklet pojavil spet v Vranji peči, kjer je vdril v hišo posestnika Jožeta Merka ter mu odnesel nikelnasto uro, kofek 100 din in hranilno knjižico, glasečo se na ime Marije Savinšek. Po vlovu je Preklet spet neznan kam pober-niti. Navedenec je okrog 36 let star, srednje postave, bolj bledega obraza ter je obložen v stare županske obleke.

Iz škojke Loke

Djurdjevdanski uranek. V krasnem majniškem dnevu je yčeraš škofjeloska garnizija praznovala Djurdjevdanski uranek. Pod zvoki godbe so krenili mladi vojaki proti Retečam, kjer je bila letos zabava v gozdičku ob železniški progi. Polk je nagovoril polkovnik g. Markulj in mu v lepih besedah razložil pomen Djurdjevega dne, ki ga vojaštvo proslavlja v spomin na osvobodilne boje naših prednikov, ki so pomladi vedno pričeli borbo proti svojim večnim sovražnikom. Vojška godba je zaigrala državno himno, nato se je pa pričela vesela zabava, katere se je udeležilo tudi mnogo škofjelčanov, med njimi sreski naletnik g. Kalk. župan Zihner, notar Šink in drugi. Vsi so bili poogosteni. Ob 11. se je vojaštvo, okrašeno s pomladnim cvetjem in zelenjem vrnilo v škojko Loko.

Protituberkulozni teden v škojki Loku in njeni okolici se prične drevi. Godba »Ljubniki« priredi obhod, v povorki bodo nosili propagandne table. Jutri ob 10. bo svesno odprta potujoča higienska razstava v šoli, nato bo koncert vojaške godbe na Mestnem trgu. Ves teden bodo poučna predavanja. Vabimo vse prebivalstvo, da sodeluje v borbi proti tuberkulozi in da podpira ligo v njeni borbi proti zavratni bolezni. — Prihodnjo nedeljo bo v telovadnici pestra akademija PT lige.

Z Jesenic

Sport. V nedeljo 15. t. m. priredi sportni klub »Bratstvo«, na Jesenicah na svojem igrišču dve nogometni tekmi. V prvi tekmi nastopita SK Radovljica : SK Bratstvo II. V moštvo Bratstva nastopijo sami bodod prvotameci, ki se z resno vneto pripravljajo, da bodo nasledili že doslužene in zaslužne tovarise. V glavni tekmi pa bodo nastopili naši rojaki iz Koroške in sicer SK Magdalena iz Beljaka proti kompletnemu prvemu moštvo. Upamo, da bo jeseniško sportno občinstvo znalo ceniti prizadevanje tega agilnega domačega kluba, ter da bo v velikem številu posetilo to zanimivo borbo na zelenem polju.

Iz Litije

Litijski otroci svojim mamicam. V nedeljo 15. t. m. bodo priredili litijski šolarji materinski dan. Prireditve se bo začela ob 15. na novem šolskem odru. Na sporedu so govor, deklaracije, pevske točke in pri-zorčki. K počastitvi naših mamic vabimo vse starše šolske mladine in prijatelje naše dece.

Iz Zagorja

Poroka. Jutri se bosta v Ljubljani v cerkvi sv. Petra poročila šolski upravitelj v Dobju g. Drago Korošec, naš občan, bivši agilni pevodvaja »Loškega glasu« in šolska upraviteljica v Jurkloštru, gđ. Plut Marija, rodom iz Črnomlja. Obema želimo v zakonskem stanu mnogo sreče, posebno pa, da bi se g. Dragu izpolnila želja in bi bil nameščen v domači kraj, kjer ga prav posebno pogreša »Loški glas«!

Oglejte si protiplinško razstavo. Se danes, ker jo zvečer odpeljuje naprej. Nahaja se na stranskem tiru pri kolodvoru. Vstop je seveda prost. Ne zamudite te prilike.

Pokopali smo prejšnji teden najstarejšo zagorsko občanko, 92 let staro vdovo po rudniškem pazniku, gospo Rotijo Učarjevo. Bila je ljubezna in do zadnjega dobra žena, ki je uživala splošno priljubljenost. Pred dobrim mesecem jo je zadela kap, nakar je shirala. Za njo žalujejo dva sinova, hčerka in številno sorodstvo. V nedeljo pa so pokopali rudniškega upokojenca Ivana Hauptmana, ki je bil skoro 30 let zaposlen pri TPD, poprej pa že kot laborant v nekdanji cinkarni na Lokah in pozneje v topilnici v Toplicah. Malokdo je zagorsko zgodovino poznal tako temeljito kot pokojnik, ki je užival veliko priljubljenost. Dočakal je lepo starost 74 let. Na zadnji poti je tudi njega spremljala velika množica ljudi. Pevci so mu zapeli nagrobnico, govornik pa se je poslovil z lepim nagrobnim govorom. Svojem obeh umrlih izrekamo naše sožalje!

Iz Trbovelj

Tržni dan. Na živilskem trgu je bilo v sredo precej živahnega. Ni bilo sicer toliko zanimanja pri kupcih za cene maslu, perutnini, smetani, jajcam, sadju in drugim vsakdanjim potrebščinam, kakor je bilo to v zadnjih mesecih, pač pa so se danes naše gospodinjice zanimale za razne vrtna sadeže, kakor paradizjke, zelje, ohrovt itd. Sedanje deževno vreme je kakor nalašč za sajenje povrtnine in zato se gospodinjice žurijo, da uredijo svoje vrtnice s sadikami še prej, dokler ne nastopi toplo solčno vreme. Vrtna sadika so se zadnje dni na trgu precej pocenile in so jih danes prodajali vrtnarji in celo branjevalci po 2 do 3 za 1 dinar. Jabolka pa so na trgu od tedna do tedna bolj redka in draga. Danes jih je neka kmetica prodajala po 7 din kg. Tudi cena jame narašča in so jih danes prodajali na trgu po 14 do 15 komadov za 10 din. Grah v stroju je še vedno po 7 din kg, dočim je cena špinati padla na 4.— din kg. Danes so bile na trgu prve češnje, ki so jih ponujali po 20 din kg, šle so pa le slabo v denar, ker so drobne in docela vodene.

Občni zbor PT-Lige. V petek, 13. t. m. ob 19. uri bo v tukašnjem Delavskem domu občni zbor krajevne Protituberkulozne lige v Trbovljah. Po občnem zboru bo predavanje občinskega zdravnika g. dr. Krasnika o jetiki.

Z Zidanega mosta

Olepišava in higienska ureditev kolodvora. Postajno poslopje na Zidanem mostu je že staro, odkar je stekel tod mimo prvi vlak proti Ljubljani. Ima samo tri ture za osebni promet, kar je odločno premalo, saj je tu včasih, zlasti v poletnem času, ogromen potniški promet, za katerega pa je postaja mnogo premajhna.

Mnogo se je že govorilo, da se bo povečala za en tir proti Savi, tako, da bi bil isti zgrajen nad vodo, toda ostalo je samo pri besedah, četudi je napravljen načrt. Pač pa se bo malo renovirala postaja. Dobili bomo nova peronska tla, odpravila se bo nepotrebna ograja na peronu, ki je potnikom samo v oviro pri vstopanju ali izstopanju. Uredila se bodo nova higijenična stranišča, kakršna si je nabavila ljubljanska glavna postaja. Obnovljenih bo še več drugih reči, ki bodo služile v splošno olepšavo in higijenično ureditev zidanmoške postaje.

Iz Laškega

Prijatelje stanje in reber je spravila te dni tukašnja žandarmerija pod ključ. Že delj časa so srečni lastniki peršutarjev opažali, da jim izginava mast in slanina kakor kafa. Seveda je bilo pri tem detajlnem prometu krivice težko ugotoviti. Ko pa je hotela štiripersna deteljska Rataj Martin, Amon Jakob in njegov sin Milan ter Pavle Katarina tatinsko poslovanje razkriti, jim je postalo to usodno. Videč, da s podrobnim prisvajanjem tujne lastnine ne pridejo na zeleno vejo, se je spravila omenjena družba na zalogo tukašnjega mesarja g. Perčina, ter mu odnesla v deževni noči 40 kg masti, 70 kg slanin in 25 kg salame. Sum je sicer takoj padel na omenjeno četvoro, vendar ji je bilo le težko priti na sled, ker so stanovali nekateri v Rifengozdu, drugi zopet neke tam pri Vojniku. Kljub temu pa se je energičnem zasledovanju žandarmerijskega narednika Dežutela ter kaplana Milenka že v nekaj dneh posrečilo spraviti uzmovice pod ključ, ter najti ukradenko blago, ki je bilo deloma zakopano na fivji v Rifengozdu, deloma pa v seniku posestnika Remeniha v Koniči.

Avtoobčni izlet namerava prirediti tukašnje obrtniško društvo v začetku junija. Posetiti nameravajo Postojnsko jamo, Trst, Doberdob, Gorico in na povratku Bohinj, Bled in Kranjsko goro. Cena vožnje din 145. Prijave sprejema g. Franjo Vavpotič.

Truditi se bo stotero poplačan. Nihče ne bo trdil, da se hočemo kosati z Ljubljano. Toda kar se tiče »Tikistan«, prednjači nedvomno Laško. Tukašnji trafikant g. Prineč, ki ima svoj prodajalni paviljon tik ob mostu, krmi pridno vsako zimo krlate ciganke. Da pa so ti drobnih neboljgelniki svojemu redniku tudi hvalni, pričajo živo vstopnine prosti koncerti malih pevcev, ki drobno od ranega jutra do poznega večera na drevesih oko-li paviljona. Še več! Med koncertnimi payzami se čimkavčki in senice mirno izprehajajo po prodajnih pultih, vedoč, da tudi izven zimске sezone še vedno odleti zanje kak priboljšek.

Iz Šoštanj

»Pehta«, planinsko pravljico v treh dejanjih uprizori Šolsko društvo v soboto 14. zvečer in v nedeljo 15. maja popoldne v Šolskem domu Deca in naraščaj sta skrbno pripravila v režiji L. Rainerjeve to ljubko igrno, naša dolžnost pa je, da dvorano napolnimo!

Florijanovo. Letošnji gasilski praznik so gasilci kljub solzavemu vremenu proslavili dokaj slovesno. Tradicionalni izlet k Sv. Florijanu ni izostal. Ob pol 9. predno so čete odkorakale na izlet, je bil pred mestnim Gasilskim domom odlikovan najstarejši šoštanjski aktivni gasilec g. Janko Ritošek, ki že nad 50 let deluje v gasilski organizaciji. Gasilska zajednica ga je odlikovala z zaslužnim križcem. Čestitamo!

Za našo mladino. Nedavno je Šolska kuhinja zaključila svoje zimsko poslovanje. 250 otrok je v preteklih mesecih prejemale opoldansko toplo okrepčilo. To je šolska mladina iz slabo situiranih družin, takih, ki ne živijo človeka dostojnega življenja. Blagodat kuhinje pa so bili deležni tudi otroci iz ene do dve uri oddaljenih okoliških vasi in naselbin. Razumljivo je po vsem tem, da je kuhinja izpolnjevala dve koristni nalogi: nudila je mladini okrepčilo, obenem pa je podpirala pouk. Odbor Šolske kuhinje je lahko zadovoljen z nedavno zaključenim poslovanjem. Saj je kuhinja razdelila med mladino obeh tukašnjih šol 4475 litrov mleka. Kako bo pa v prihodnji sezoni? Jasno je, da mora biti vprašanje obstoja te važne socialne ustanove izven debate. Gre za to, da naša javnost, mestna in okoliška, že sedaj misli na ŠK, da stoji ob strani odboru kot njegova pomočnica in dobrotnica. Če je mladina bodoločnost našega naroda, ne zanemarjamo je, zlasti v času, ko gre za njeno rast, vzgojo in razvoj!

Osebnosti. Pomožni davkar g. Viktor Mlakar je premeščen v Kozje, ob tam pa pride v Šoštanj g. Franc Černe.

Iz Mirne peči

Ne samo za eno vas. Naš župan se resno zanima za javna dela. Večkrat gre na banovino, prosit za podporo. Res dobi včasih veliko vsoto, ali on noče ali pa ne zna uporabiti tega denarja za blagor vse občine. On dela ceste in druga dela samo v svoji vasi in izven vasi, kjer je v korist Biške vasi, kakor se ta vas imenuje. Druge vasi so pa tudi krjavno potrebne ceste, saj se iz mnogih sploh ne more. Tako na pr. v Čemurjah. Tam nimajo nobene dobre ceste, ki bi vodila iz vasi. Še edina pot, ki so jo imeli, je bila tista, ki drži mimo Vidmarje. Zda je pa še ta zanič, ker je Vidmar nanjo nametal črepič, stekla, prsti z njive itd. Sedaj pa je dež vse to zmešal in tako je sedaj ta pot še slabša kot druge. Tej vasi naj bi župan posvetil nekaj denarja, da bi vsaj za prvo silo zgradili cesto, kar je nujno potrebno. Saj ne spada danes pod mirmopeško občino samo Biška vas, temveč je mnogo vasi, ki pa bi vse rade kakšno zboljšanje.

PO PREKROKANI NOČI

Ob osmem udarcu ure plane uradnik s postelje.

Križ božji, moja glava. Danes pa res ne morem v pisarno. Stopi k telefonu in telefonira svojemu šefu:

Oprostite, danes ne morem priti v pisarno. Moram vam odkrito priznati, da sem s prijatelji prekrokal noč in danes ne morem delati.

Nič ne de. Vseč mi je vaša odkritosrčnost. Pridite torej jutri zjutraj, danes pa počivajte, saj je itak nedelja.

Beležnica

KOLEDAR

DANES: Sobota, 14. maja katoličani: Bonifacij
JUTRI: Nedelja, 15. maja katoličani: Zofija

DANAŠNJE PRIREDITVE

KINO MATICA: Revolucionjska svatba
KINO SLOGA: Golem
KINO UNION: La Habanera
KINO MOSTE: »Njena ljubav, njena bol«
in »Shirley Temple, dete sreče«
KINO ŠIŠKA: Premiera — Zarah Leander

UMETNOSTNO ZGODOVINSKO DRUŠTVO občni zbor ob 20. v Beli dvorani hotela Union in predavanje univ. prof. dr. Franca Steleta o »Ljubljani kot umetnostnem središču Slovence«
DRUŠTVO PRIJATELJEV SLOVENSKIH GORIC družabni večer ob 20. v prostornih hotela Struclj

SMUČARSKI KLUB LJUBLJANA po-zdravni večer tekmovalcem ob 20. v posebnem salonu restavracije Slamič
MAJSKI VEČER OMLADINE ob 20. v Kazini

SLOVENSKA SCENA MLADIH Mrakova drama »Čajkovski« ob 20. v Delavski zbornici

PRIREDITVE V NEDELJO

KINEMATOGRAFI ISTI SPORED
JUGOSLOVENSKA ŽENSKA ZVEZA občni zbor ob 9.30 na magistratu

KOLO JUGOSLOVANSKIH SESTER občni zbor ob 10. v Kazini

DRUŠTVO »TABOR« občni zbor ob 9. v beli dvorani Uniona

JURJEVANJE NA GRADU

ZVEZA DRUŠTEV REJCEV MALIH ZIVALI občni zbor ob 9.30 v veliki dvorani hotela Metropol

DEŽURNE LEKARNE

DANES IN JUTRI: Mr. Bakarčič, Sv. Jakobova trg 9, Ramor, Miklošičeva cesta 20, Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Naše gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 14. maja: Izpit za življenje. Izven. Znižane cene
Nedelja, 15. maja: Pokojnik. Izven. Znižane cene

OPERA

Začetek ob 20. uri

Sobota, 14. maja: Ob 15. uri: V kraljestvo palčkov. Predstava samo za šolsko mladino v spremstvu učiteljstva. Ob 20. uri: Jakobinec. Red B.
Nedelja, 15. maja: Heltega. Izven. Globoko znižane cene od 24 din navzdol

Slepar Clauss

razkrinkan

Maribor, 14. maja

Slepar Clauss, ki se je izdal za danskega konzula ter dvignil s svojo afero v javnosti precej prahu, je zdaj razkrinkan. Mariborska policija se je obrnila po podatke o njegovem življenju in generalijah v Rigo in zdaj jih je prejela. Policija je pričakovala mnogo bolj zanimiv odgovor.

Jossep Edgar Clauss se je rodil kot sin Izaka Klausa 15. oktobra 1879. v Rigi. Pisal se je s polnim imenom Jossep Isaks Sohn Klaus. Riga je bila tedaj še pod Rusijo in ruski židje so morali ob svojem imenu navesti tudi vselej očetovo ime. Leta 1906, se je Clauss oženil, naslednje leto je pa bil obsojen zaradi neke

Razvoj našega čipkarstva sega v srednji vek

Gospodarski in kulturni pomen naših domačih obrti

Ljubljana, 14. maja

Naši kulturni in gospodarski zgodovinarji bi morali upoštevati v svojih delih tudi razvoj naših domačih obrti, ki imajo izredno bogato tradicijo ter s svojimi izdelki dokazujejo lepo kulturno in gospodarsko stopnjo našega ljudstva že v prejšnjih stoletjih.

ZANIMIVI ZGODOVINSKI PODATKI

Domovina našega čipkarstva je Idrija, odkoder se je čipkarstvo razširilo proti Tolmini, od tam je prešlo v bohinjsko okolico in se razširilo po Poljanski in Selški dolini do Škofje Loke, na drugi strani doseglo Polhov Gradec ter prodrla v ljubljansko okolico do Sv. Jakoba ob Savi. Prvi pisani znani uradni viri o čipkah izhajajo iz l. 1763. Bili so shranjeni v arhivu idrijskega rudnika. Po raznih cerkvenih slikah in čipkah, ki jih hrani ljubljanski muzej na sklepamo, da je naše čipkarstvo že mnogo starejše. Uradni spisi iz arhiva idrijskega rudnika dokazujejo, da je bilo čipkarstvo udomačeno med domačini že od njega dni. L. 1860 je bila ustanovljena v Idriji prvi slovenska trgovina s čipkami (Karolina Lapajne), že prej so pa krošnjele s idrijskimi čipkami po avstrijskih deželah številne idrijske trgovine s čipkami v Idriji je pa zanesla sloves o naših čipkah v širni svet. Ni čuda, da so se začeli za čipkarstvo zanimati kmalu tudi v trgovinskem ministru na Dunaju. L. 1876 je bil v Idriji ustanovljen nadzorni valni komitej s posebnim čipkarskim tečajem.

Božo Račić, ravnatelj Drž. osrednjega zavoda za ženski domači obrt

jem. L. 1880 je pa bila ustanovljena v Idriji prva strokovna šola za čipkarstvo in kmalu so začeli ustanavljati tudi njene podružnice (v Soči, Orlci, Čepovanu, Bovecu, Čerknem in Horjulu). L. 1900 so podružnice tudi začele posredovati delo s takšnim uspehom, da so na Dunaju ustanovili l. 1906 Osrednji posredovalni zavod. Podružnice idrijske strokovne šole so bile podrejene temu zavodu. Naslednja leta so bili ustanovljeni še tečaj v Zireh, Zelenikih, na Trati in v Sovodnju ob Soči. Vse to organizacije čipkarstva na Slovenskem je bilo v rokah pomenjega prvega ravnatelja Osrednjega zavoda za ženski domači obrt v Ljubljani Ivana Vogelnika.

USTANOVITEV OSREDNJEGA ZAVODA ZA ŽENSKI DOMAČI OBRT

Po prevratu so ostale vse šole, tečaji in sploh vse delovanje brez vodstva. K sreči smo imeli sposobnega človeka, I. Vogelnika, ki je z odločnostjo in velikimi organizacijskimi sposobnostmi dosegel, da je bil marca l. 1920 v Ljubljani ustanovljen osrednji zavod. Ustanovitev osrednjega zavoda v Ljubljani pomeni mejnik v vsem razvoju našega čipkarstva in v splošni organizaciji ženskih domačih obrti. Naše čipkarstvo je postalo res naše; kmalu se je osrednjemu vseh tujih vplivov in že del časa ujeta tudi najlepši ugled v mednarodnem svetu. Reči je treba, da je propaganda našega čipkarstva v tujini, predvsem razstave čipk, tudi pomemben propagandni činitelj za našo državo.

STEVILNI TEČAJI, SOLE, 10.306 GOJENK

Zavod je organiziral čipkarske šole v srednjih našega čipkarstva in začel je prirejati številne tečaje. Radež Ljubljane so šole v Horjulu, Polhovem gradu, Zireh, Zelenikih in Kamni gorici, tečaje pa je zavod doslej prirejal še v 28 drugih krajih. Dovolj pove že številka, da je zavod vzgajal ob svojem ustanovitvi do žolskega leta 1937/38, 10.306 gojenk. Brez pomena tudi ni, da je zavod izplačal gojenkam 1.168.889 din nagrad.

Kako pomembna domača obrt je čipkarstvo, dokazuje že to, da zaposluje v Sloveniji okrog 15.000 žen in deklet. Čipkarstvo je razvito že v nad 150 slovenskih vaseh.

Najbolj je razširjeno izdelovanje kletanih čipk. Zanimivo je, da je tehnika naše kletane čipke zelo podobna ruski. Idrijske čipkarice so se naučile tudi ruske tehnike od Čehin, ki jih je bilo več nekaj časa v Idriji. Kletanje čipk ne zahteva nobenih posebnih pripomočkov, pač pa primerno strokovno izobrazbo. Strokovno usposobljena delavka lahko doseže s skromnimi sredstvi krasne uspehe, kar morajo pač priznati tudi nasprotniki obrtnega šolstva.

VSESTRANSKO PRAKTIČNO DELOVANJE ZAVODA

Področje delovanja Državnega osrednjega zavoda za ženski domači obrt (DOŽ) je izredno veliko. Zavod ne vodi le strokovnih šol. Njegova naloga ni le, da propagira domači obrt med ljudstvom. Zavod usmerja ves razvoj naše domače obrti, predvsem čipkarstva s strokovnim vodstvom in organizacijo, propagando in prodajo izdelkov; stremi, da bi se izdelovanje čipk izpopolnilo v tehničnem in organizatorskem pogledu; vzgaja dobro usposobljene učiteljice za ženska ročna dela; zavodove šole so zelo pomemben člen v našem strokovnem šolstvu. Naj omenimo le mimogrede, da so čipkarske šole najstarejše strokovne šole pri nas.

Brez strokovnega šolstva bi naše čipkarstvo že propadlo in nikdar bi ne doseglo takšnega slovesa v mednarodnem svetu, kakršnega ga uživa zdaj. Naše čipke se uveljavljajo na svetovnih tržiščih predvsem zaradi svoje kakovosti. Glede na kvaliteto so naše čipke kakovostnejše, ne morejo pa konkurirati v ceni s slabšim blagom nekaterih drugih držav. Splošno je priznano, da se naše čipke lahko uvrščajo po kvaliteti med slovit briselske čipke in celo med stare beneske čipke. Da so se našim izdelki pridobili tako lep

sloves, je predvsem zasluga našega osrednjega zavoda. Med krizo je naše čipkarstvo začelo precej nazadovati, ker je bila prodaja izdelkov odločno težja. Zdal smo krizo srečno prebrodili in našemu čipkarstvu se obeta najlepši razmah; vse zavisi od tega, ali bodo imeli na pristojnih mestih dovolj razumevanja za organizacijo delavnosti domačih obrti ter za zavodovo delovanje na pristojnih mestih. V drugačnih razmerah bi zavod lahko s primerno propagando dosegel, da bi imele naše čipkarice za več milijonov din dela na leto. Zavod se v glavnem vzdržuje povsem sam, namestu da bi ga podpirali na vseh pristojnih mestih ter da bi mu omogočili organizacijo doma in propagando v tujini.

NE KUPUJTE IN UVAŽAJTE TUJIH ČIPK!

Kakšno malo razumevanje je pri nas še vedno za vrednost izdelkov domačih ženskih obrti, nam kažejo predvsem veliki izdatki za uvoženo blago, ki bi ga domače lahko povsem izpodrinile. Našo trgovinsko bilanco obremenjuje na leto za okrog 200 milijonov din izdatkov za manj vredna inozemska in črna dela in tekstilno blago. Naša ročna dela pogosto celo prekašajo inozemske izdelke in so razen tega še cenejša. Naše žensko še vedno ne zna ceniti dobrih domačih izdelkov in rado kupuje — navadno zgolj iz puho-glave domišljavosti, da je dobro le, kar ima tujo znamko — uvoženo blago. Marsikatera kupovalka ne pomisli, da odvzema zaslužek našim revnim čipkaricam, ko kupuje dražjo in slabo tuje blago.

Da bomo znali bolje ceniti domače čipkarske izdelke in ročna dela sploh, je potrebna tudi večja propaganda v našem časopisu. Pogosto smo o naših domačih zadevah manj poučeni kakor so o njih v tujini. V inozemstvu je tudi potrebna velikopotezna propaganda za naše izdelke, a je zelo otežena in zvezana z velikimi stroški. Doma ni nobenih posebnih evir, da bi vsaj primerno informirali javnost od časa do časa o delovanju tako pomembnega zavoda, kakršen je DOŽ, in o pomenu ter razvoju naših domačih ženskih obrti.

RAZUMEVANJE ZA NAŠE ČIPKARSTVO SE ŠIRI

Razveseljivo je, da se izpopolnitvi naše domače ženske obrti posvečajo tudi naši umetniki. Ustvarili so že mnogo lepih vzor-ov z domačimi motivi. Vzorec, ki so prispe-li k nam iz tujine že pred več leti, so se sčasoma prilagodili našim razmeram. Prej-šnje čase se je udeleževalo med ljudstvom neštetu nadarjenih samoukov, ki so risali bolj ali manj posrečene vzorce. DOŽ skrbi, da bi čipkarice uporabljale le dobre vzorce. Prav tako propagira izdelovanje ženskih ročnih del z dobrim materialom. Izdelovanje preciznih in trpežnih čipk zahteva uporabo pristnega lanenega sukanca. Mnogo je odvis-no od načrta, kakšen je izdelek. Po strokovnjaku izdelanih naših izdelki dobri, med tem ko so izdelki po načrtih laikov na-vadno slabi in ne lepi.

Nov vozni red

V veljavo stopi z jutrišnjim dnevom — Kakšne izpremembe prinaša

V noči od danes na jutri bo na naših železnica veljavljn nov vozni red, ki bo ostal v veljavi do prihodnjega poletja. Z istim dnevom bo uveden nov vozni red tudi po vseh sosednjih državah, kjer bo prav tako veljal eno leto razen v Nemčiji, ki bo z 2. oktobrom dobila poseben zimski vozni red.

Velikih sprememb novi vozni red ne bo prinesel. Brzi in torej mednarodni vlaki bodo skoraj vsi ostali v dosedanjih trasah razen popoldanskega iz Maribora, ki je preložen za 15 minut prej.

Na progi proti Zidanemu mostu sta novo uvedena dva para osebnih vlakov do Litije (ob 12.45 in 18.10 s povratkom ob 14.45 in 19.48). Izletniški osebni vlak proti Zagrebu bo odhajal pol ure pozneje (ob 23.00). Lokalni vlaki bodo po tem voznom redu vozili tudi med Poljčankami in Mariborom.

Na gorenski progi je edina novost, da bo popoldanski lit odhajal 45 minut prej (torej ob 15.00). Izletniška vlaka bosta odhajala ob 5.08 in 5.56, vračala pa se bosta ob 22.15 odt. 22.45.

Proti Kamniku sta namesto popoldanske para vlakov (okoli 16.) uvedena dva večerna vlaka s prihodom v Ljubljano ob 20.40 in odhodom ob 21.05.

Nova sta dalje dva osebna vlaka na progi Ljubljana—Rakek, kjer bo dopolnje prihajal ta novi vlak ob 9.05, vračal pa se bo na Rakek nekaj pred gorenskim nočnim ob 23.26.

Na Dolenjski bo stanje nespremenjeno, skupno z novo uvedenim lokalnim vlakom do Grosuplje. Odhoda popoldanskih vlakov sta precej premaknjena, česar pa so potniki na tej progi vajeni že iz lanske sezone.

Po en vlak v vsaki smeri je pridobila tudi koroška proga od Maribora do Prevalj. V naslednjem nekateri podrobnejši podatki:

Po novem bodo torej vlaki iz Ljubljane odhajali:

proti Zagrebu odt. Mariboru ob 0.35 (10 min. prej), 4.40 (10 min. prej), 5.30 (kakor dozdaj), 8.00 (po starem), 9.10 (3 min. prej), 12.45 (nov vlak do Litije), 13.07 (2 min. prej), 13.32 (3 min. prej), 18.10 (nov vlak do Litije, 18.30 (7 min. pozneje brez postankov do Litije), 20.00 (po starem), 21.48 (simplonski, po starem), 22.00 (sezonski brzi vlak, 1 min. prej), 23.00 (izletniški vlak, 28 min. pozneje), 23.56 (1 min. pozneje). — Samo do Zaloge vozi se poseben vlak ob 19.13 (3 min. pozneje); na Gorenjsko (v Bohinju in Planico) ob: 5.08 (I. izletniški vlak, 2 min. prej), 5.43 (osebni vlak do Tržiča ob delavnikih, 7 min. prej), 7.12 (3 min. prej), 7.58 (sezonski brzi vlak, 3 min. pozneje), 9.44 (po starem), 11.45 (3 min. prej), 13.30 (kopalni vlak po odredbi direkcije, 55 min. pozneje), 15.00 (45 min. prej), 17.30 (do Tržiča, po starem), 18.40 (po starem), 20.50 (2 min. pozneje), 23.35 (nočni osebni vlak, 5 min. pozneje);

proti Kamniku ob: 5.28 (1 min. prej), 8.05 (po starem), 11.28 (2 min. prej), 13.50

Zalostno je, da kupovalke pogosto ne poznajo blaga ter včasih ne ločijo niti ročnih izdelkov od strojnih. Že zaradi tega je potrebna čim večja propaganda za poznavanje in kupovanje domačih izdelkov ženskih ročnih del med konzumenti

SOLA, KI JE POVEZANA Z GOSPODARSTVOM

Že iz vsega tega lahko opredelimo, da DOŽ na smeno ocenjuje kot navadnega žolskega zavoda, ki bi skrbel le za pouk in administracijo. Strokovni pouk, ki ga nudijo tečaji in šole tega zavoda, in vse drugo delo stoni na samih stvarnih gospodarskih osnovah; šole in tečaj delujejo v središčih razvite ženske domače obrti. Šole ne ustanavljajo kjerkoli, da bi skušali umetno širiti žensko domačo obrt v krajih, kjer je nima svojih korenin in tradicije. Kjer pa šole obstoje, kjer prireajo tečaje je to živa potreba ter v gospodarskem in socialnem interesu prebivalstva.

GOSPODARSKI, SOCIALNI IN MORALNI RAZLOGI

Strokovne šole za ženska ročna dela pa nimajo svojega pomena le kot pomemben činitelj v našem gospodarskem življenju. Seveda je gospodarski pomen največji, ker se v ženskih domačih obrtih udeležujejo ljudje predvsem v pasivnih krajih pozimi, ko nimajo nobenega drugega zaslužka, in ker produkcija naših čipk koristi splošnemu gospodarstvu: omejuje uvoz tujih izdelkov in je aktivna postavka v trgovinski bilanci, ker mnogo čipk izvažamo (n. pr. v Francijo, Anglijo, Nizozemsko, Rumunijo, Dansko, prejšnje čase tudi mnogo v Ameriko); ženski domači obrti so tudi činitelj v vzgojnem ter moralnem pogledu. Boda in brezdelje sta vir zla. Značilno je, da je prebivalstvo v krajih, kjer so razširjeni ženski domači obrti, na višji kulturni in socialni stopnji. Izdelovanje čipk zahteva, da so izdelovalke vedno snažne, ker bi umazanih čipk in ročnih del ne moglo prodati Vzgojno vpliva ročna dela zlasti na žensko mladino, ki siicer — posebno v mestih — pogosto zaide na krivka pota zaradi bede in brezdelja.

ZAVOD NAJ UPOŠTEVAJO PO NJEGOVEM POMENU IN DELU

Gospodarski, socialni, vzgojni in drugi razlogi torej govore za to, da je treba pri nas podpirati ženske domače obrti ter omogočiti čim uspešnejše delovanje osrednjemu zavodu, ki pospešuje naše domače obrti, zastopa njihove interese doma, vodi propagando v tujini in tvori s svojo organizacijo doma lepo organizirano enoto pomembne gospodarske stroke. V ta namen bi bilo treba predvsem upoštevati zavod po njegovem pomenu in delu — menda se ni treba posebej sklicevati, da so izdelki zavoda dosegli na svetovnih razstavah najlepša odlikovanja ter priznanja (v Parizu, Barceloni, Dunaju, Zenevi, Haagu, v Ameriki, Italiji, Rumuniji itd.) — upoštevati na vseh pristojnih mestih. Potrebni bi pa bili tudi mnogi ukrepi, da bi se olajšal izvoz naših čipk v nekatere države, ki imajo uvedene visoke zaščitne carine in da bi se povečal izvozni kontingent. Ob 50-letnici našega strokovnega šolstva bo DOŽ dostojno zastopan na razstavi s svojimi izdelki, v spominskem izveščju bo pa natančno očitano njegovo delovanje in naloge.

brzi vlak, kakor lani) in 21.40 (po starem);

proti Čakovcu odt. Muske Sobote ob: 5.32 (nespremenjeno), 8.37 (prav tako), 11.38 (26 min. pozneje), 16.55 (5 min. prej), 21.40 (po starem);

na Koroško ob: 4.00 (do Ruš, 30 min. prej), 5.41 (1 min. pozneje), 10.40 (nov dnevni vlak), 13.38 (18 min. pozneje), 14.30 (do Ruš, 2 min. prej) in 18.46 (2 min. prej);

v št. Ilj in Avstrijo ob: 3.13 (kakor dozdaj), 7.00 (8 min. prej), 8.12 (sezonski brzi vlak, kakor lani), 10.00 (kakor prej), 13.00 (5 min. prej), 16.30 (po starem), 18.41 (ob delavnikih do št. Ilja, 3 min. pozneje) in 20.50 (po starem).

V Maribor pa bodo po novem prihajali: iz Ljubljane odt. Zagreba ob: 2.53 (kakor dozdaj), 5.13 (1 uro 23 min. prej, brez daljšega postanka v Celju), 7.34 (nov vlak iz Poljčan), 7.48 (sezonski brzi vlak, 1 min. prej), 9.13 (5 min. prej), 11.44 (4 min. prej), 16.08 (1 min. prej), 17.20 (2 min. prej), 22.16 (1 min. pozneje); iz Čakovca odt. Muske Sobote ob: 6.10 (26 min. prej), 8.50 (2 min. prej), 14.05

(16 min. prej), 18.30 (8 min. pozneje), 21.57 (1 min. pozneje);

s Koroškega ob: 4.55 (samo do Ruš, 29 min. prej), 7.29 (1 min. prej), 12.29 (3 min. pozneje), 16.45 (nov dnevni vlak), 20.35 (2 min. prej). — Samo z Ruš do Mariborskega kor. kolodvora vozi se posebni vlak s prihodom ob 15.26.

iz št. Ilja in Avstrije ob: 2.30 (nespremenjeno), 7.38 (samo ob delavnikih iz št. Ilja, kakor dozdaj), 8.22 (1 min. prej), 21.14 (kakor po starem), 13.18 (16 min. prej), 17.40 (kakor dozdaj), 20.42 (sezonski brzi vlak, 1 min. pozneje) in 21.25 (1 min. pozneje).

Dobro in koristno je, če si človek, ki ga pač vsak dan lahko zadene, da mora na pot, vsaj površno ogleda, kako je sestavljen ta preklanični vozni red in kje ga vse čakajo morebitne nevednosti, kadar se mu bo najbolj mudilo. Za poletno sezono je takšen pogled še večjega pomena, ker v teh mesecih ne potujemo samo tedaj, kadar je neobhodno potrebno, temveč — kolikor in kakor se pač da — tudi tedaj, kadar se nam zahoče ven iz mestnih zidov v prirodo in na solnce.

Križanka

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
11				12		13		14	
15			16		17		18		
19		20					21		22
	23				24				
25		26							27
28					29				

VODORAVNO:

1.) Domač ptič 5.) soglasnik 7.) dan v tednu 11.) evetopisemska oseba 12.) premik 14.) izraz pri kartah 15.) velika lesena posoda 16.) zob 18.) debela palica 19.) božanstvo 20.) pot 22.) zaimke 23.) moško ime 24.) alod 25.) večja pesnitev 26.) kemikalija 28.) večerna obutev 29.) kozaški poveljnik.

NAVPIČNO:

1.) Oblika glagola gasiti 2.) obseg 3.) voda v gotovi obliki 4.) pijača starih Slovanov 5.) krstno ime dirigenta ljubljanske opere 7.) okrajšava za ekvator 8.) prisklov 9.) tuja beseda za prikazen (s) 10.) madžarsko krstno ime 12.) južni sad 13.) karta pri taroku 16.) majhen, postaven, močan človek 17.) kemikalija 20.) bolezen 21.) neprijeten obutek 27.) kitajski general.

RESITEV KRIZANKE, OBJAVLJENE PREDZADNJO SOBOTO

Vodoravno: 1. Kolos — ariman — polica — tinalo 2. Ara — šiva — Dm — TS — bob — Arij — Lir 3. Ta — tele — roč — uran — med — steg — ka 4. O — veka — pol — Trogir — rek — ogon — n 5. Neža — Krk — trot — ares — žrd — AGIS 6. Asa — ert — orto — vo — akut — ano — ako 7. Ta — kočija — aga — dva — lenoba — ol 8. El — oldboj — alt — ost — imenik — pi 9. Gos — Nin — Jama — al — pacé — par — len 10. Anam — mik — Numa — Rama — gug — Musa 11. T — Aleb — las — rokoko — tri — lina — v 12. Ro — omot — Log — Ruda — mrk — tira — re 13. Abo — Samo — rad — ta — lvo — Nero — pod 14. Mamut — amalet — ananas — anoda.

Navpično: 1. Kato — natega — tram 2. ora — vesa — Lona — oba 3. La — teža — ko — salo — OM 4. oeska — šohn — MEMSU 5. Sila — keré — dim — boat 6. Ave — prt — šb — NH — tma 7. Ra — rok — ojoj — kal — om 8. Idol — Trajan — Sora 9. Moč — trta — Amur — Gal 10. Au — urso — gl — Amor — de 11. N — trot — vata — akut — T 12. P — saga — Oiol — roda — A 13. Ob — NIRA — VS — Paka — in 14. Lom — Reika — tamo — MVA 15. Iber — sulica — tron 16. Ca — dež — teme — Grk — na 17. Ars — kra — ne — Pui — les 18. Tito — dno — nag — lra 19. Njega — Obir — Miron 20. Al — Goga — ak — Luna — Po 21. Lak — Niko — pma — rod 22. Oran — Solina — veda.

Novosti iz fotografskega sveta

Velika ali mala kamera — Srednja pot — Novi filmi in njih obdelava

Ljubljana, 14. maja

Danes lahko rečemo, da so časi, ko so si ljubitelji fotografije želeli čim manjše kamere, za nami. Mala kamera da malo sliko, ki jo je treba precej povečati. Zahteva torej mnogo izdatkov in nikakor ne more biti ideal povprečnega fotoamaterja. In vendar je danes v porabi že četr milijona Leica-kamer, da ne govorimo o ostalih malih kamerah, ki so rastle kakor gobe po dežju. Mala kamera zahteva poleg velikih denarnih izdatkov predvsem popolne in elegantne tehnike na vseh področjih fotografije.

Svetovno znani fotograf dr. Pavel Wolff, ki je s svojo Leico ustvaril nekaj prekrasnih zbornikov slik, je med prvimi pokazal vse prednosti male pred veliko kamero. Vse njegove slike so bile dovršene povečave najmanjšega formata. Pokazal je, kaj vse premore lahko gibljava in vedno pripravljena kamera. Zato pa se je vsak ljubitelj fotografije začudil, ako je pregledal njegov najnovejši zbornik, ki nosi naslov »Velika ali mala slikar, Dr. Wolff je hotel v tej knjigi s sliko in besedo dokazati, da so stavljeni mali kameri meje, preko katerih ne sme. Istočasno pa je pojasnil, kje in kako ima še vedno stara, dobra 9x12 kamera na plošče svoje pravice in prednosti. V knjigi je okrog 100 sijajnih slik. Bralce ima sam priliko že na prvi pogled ugneti, katera slika je posneta z veliko, katera pa z malo kamero. Ako opazujemo z vsa pazljivostjo finese in ostrino oddaljenih posameznosti (n. pr. opeke na strehah), viditi, da ti da večji format večjo ostrino. Zlasti važno je to pri arhitekturi. Po Wolffovem prepričanju bi moral imeti ljubitelj fotografije kar dve kameri, veliko in malo.

Dr. Pavel Wolff je gotovo s tem potolažil vse tiste lastnike kamer na plošče, ki so svoje kamere zavrgli kot nesodobne in nezadostne. Zlato srednjo pot pa so si izbrali lastniki 6x9 aparatov. Teh je danes med foto amaterji še vedno največ, za njimi pa pridejo takoj lastniki 6x6 kamer. Oboji uporabljajo isti film. Dočim se je do lani fotografska industrija trudila, da zadovolji vse lastnike malih kamer, za katere je izdelovala do rafiniranosti drobnozrnast in občutljiv material, je lani presnetila tudi lastnike 6x9 in 6x6 aparatov z novimi filmi, ki so tudi pri nas že v prometu. S tem je pokazala, da zna upoštevati tudi ono veliko večilo amaterjev, od katere živi. Novi filmi so morali zadnja beseda na področju črne bele fotografije.

Kako dovršeni so novi filmi, dokazuje dejstvo, da je mogoče z novim Isopan F ali Isochrom F filmom povečati sliko do 45 krat. Pri tem moraš upoštevati, da je slednji film najbolj občutljiv film sploh. Novi filmi so dosegli krajino splošno in barvno občutljivost. Skrajna občutljivost pa vendar tudi velika ostrina. Skrajna splošna občutljivost je kakor nalašč ustvarjena za povprečno kamero, ki so se ji odprle nove možnosti. Z

občutljivim filmom je mogoče slikati tudi ob slabem vremenu. Odlična barvna občutljivost pa omogoča, da se vsaka barva v naravi poda na filmu v njenem pravem sivem tonu. Novi filmi omogočajo s pravilnim razvijanjem harmonično, v sencah in lučih lepo sliko. Tudi, če jih malo preveč osvetliš, se to na sliko ne bo opazilo. Velika prednost novih filmov je tudi v tem, da jih je treba krajše razvijati, fiksirati in sušiti.

Z novimi filmi je torej mogoč popoln uspeh. Bistvena razlika med starimi in novimi filmi je v tem, da niso več dvo — temveč samo enoslojni. Odtod vse njihove prednosti. Zato so znatno tanjši od starih, omogočajo nam pa tem ostrejšo risanje. Najtanjše večice dobiš popolnoma ostre. Paziti pa moraš, da nove filme pravilno krajše razvijaš (približno za 1/4 prejšnjega časa), da jih za 1/3 krajše fiksiraš in 1/5 krajše sušiš.

Črno beli filmi gotovo večje popolnosti ne morejo več doseči. Pač pa se bo vedno bolj izpopolnjevala fotografija v naravnih barvah, katere cilj je barvna kopija na papirju.

Iz Ljutomer

— Nov grob. V Križevcih je umrl posestnik Jožef Kosi. Pokojni je bil dolga leta blaginjak krajevnega žolskega odbora ter velik prijatelj šole. Bodi mu ohranjen časten spomin, svojem pa naše iskreno sožalje!

— Konec kontumace. Pretekli teden je končal pasji kontumac še v ostalih občinah sreča, tako, da v našem srezu ni več pasjega kontumaca.

— Prireditve. Naša društva so se v maju s svojimi prireditvami precej razgibala, da so vse nedelje zasedene s prireditvami. Tako je bila to nedeljo ob zelo slabem vremenu konjska dirka na Cvenu, ki je privabila siicer mnogo gostov. Prihodnjo nedeljo pa bo hitelo vse k Sv. Juriju ob Ščavnici k odkritju spomenika. 22. maja pa bo v Ljutomeru sokolska tombola, ki ima letos podvojeno število dobitkov.

— Razglas. Občinska uprava pri Sv. Juriju ob Ščavnici razglasa, da je ob priključitvi spomenika kralju Zedimitelju 15. t. m. za branjenost postavljati v njenem območju soto-re medijarjem, kramarjem i. dr. ter da je eploh vsako trgovanje tega dne zabranjeno.

— Poroka. Poročila sta se gd. Ciria Talany, hčerka gostilničarja v Gornji Radgoni ter g. Anton Stranišak, trgovec v Selščici pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Sokolskemu paru želimo obilo sreče!

— Opozorilo. Nemčija je ukrala vizume, ki so veljali prej za prestop meje v Avstrijo. Obmejni nemški organi pa ne dovoljujejo prestopa meje brez vizuma na njihovo ozemlje. Vsi, ki hotijo v bodoče potovati čez mejo, si morajo preskrbeti nove vizume ali pa običajne obmejne izkaznice, ki veljajo za 10 km čono.

Krvnik, ki je bil navdušen za svoj poklic

Cloris Sygne je opravljal krvniški posel 25 let — Za vsake usmrtitev 150 dolarjev

Človeški družbi ne smemo zametiti, da enkrat krvnika za izobčena in da se ga ožibje. V prejšnjih stoletjih, ko so se ljudje ob vsaki usmrtitvi kar gnetili okrog morišča, je bil krvnik s svojimi pomočniki tako osvojen da je moral nositi masko. Masko je bila pozneje prepovedana z uveljavitvijo, da javni usmrtitve ne sme delati tajno. Toda prepričani smo lahko, da bi še danes vsak krvnik rad nosil masko.

Tega mora biti konec

Pred leti si je končal življenje angleški krvnik John Ellis. Zapustil je samo listek, na katerem je bilo napisano: »Vedno mi je bilo težko, da me ljudje prezirajo in zaničujejo. Ne morem tudi več slišati hropenja na smrt obsojenih in vrvi, kako se napenja. Vsega tega mora biti konec!« V New Yorku, kjer sklepajo najrazličnejše stave, se je pripetilo pred tremi leti nekaj izrednega. Elektronek, znane kaznilnice Sing-Sing, Cloris Sygne je po 25 letih službe zaprosil za upokojitve. Tudi z njim se je govorilo samo uradno. Pozdravljali ga ni nihče. Sygne ima tudi ženo, ki je stara in slišna. Nikoli ne zapusti svojega stanovanja in že več let ni govorila s svojim možem. Ali je mogoče prenašati tako življenje? To nam pove, kakaj so se sklepale pred tremi leti stave 2:10, če bo Sygne sledil zgledu svojega londonskega tovariša in si končal življenje.

Pred krvniškim poslom v kino

Ko so pred sedmimi leti odstranili v New Yorku vešala in uvedli električni stol, so poklicali na pomoč Sygno, ker niso mogli najti drugega strokovnjaka. Vest o njegovem prihodu se je hitro razširila po mestu in pred kaznilnico se je zbrala velika množica prebivalcev. Ljudje so hoteli Sygno linčati. Moral se je več dni skrivati, predno se je mogel preoblečen vrniti v New York. Od takrat se Sygne zelo boji za svoje življenje in le redko hodi z doma. Če pa že mora kam po opravkih, si natakne belo brado, da ga ljudje ne spoznajo. Obsojenci pridejo v Sing-Sing na električni stol vedno ob 11. ponovi. Tako je predpisano. Kadar je bila na vrsti usmrtitev, je hodil Sygne vedno v kino. Neke noči bi bil moral usmrtiti morilca Harrisona in tudi tistega večera je šel po svoji etari navadi v kino. Slišajno je bil pa na sporedu film, ki je tudi obsegal usmrtitev. V filmu bi moral biti obsjeen nedolžen človek. V zadnjem hipu se mu je pa posrečilo zbežati. Toda razjarjena množica je hotela imeti žrtev, planila je na krvnika in ga obesila. Občinstvo je napeto gledalo na prizor, ko se je naenkrat začel v kinu smeh. Smejal se je Sygne, videč smolo svojega tovariša.

Tudi prijatelja je usmrtil

Njegovi predstojniki so bili prepričani, da je Sygne pretirano vosten. Kadar je opravljal svoj posel, ni poznal nobenega prijatelja. To se je pokazalo tudi v primeru Levandovskega. Leo Levandovski je bil edini prijatelj, ki ga je imel Sygne v prvih letih svoje službe v Sing-Sing. Bil je njegov pomočnik in postal naj bi bil njegov naslednik. Toda Levandovski je ubil iz ljubosumnosti nekega strežnika in je bil obsojen na smrt. In Sygne ni niti z obesom trenil, ko je pripeljal svojega tovariša na električni stol. Svoje delo je opravljal zelo vestno in Levandovski mu je dejal:

— Hvala ti, Sygne! Mnogo se trudiš z menoj, toda prav imaš. Glej, da pojde vse gladko!

In res je šlo vse gladko. Čez četrto uro je Sygne mirno podpisal potrdilo, da je prejel 150 dolarjev, ki jih je bil zaslužil z usmrtitvijo svojega prijatelja.

V pokoj je moral

Sygne je bil prisiljen umakniti se v pokoj. Namignili so mu, da je star že 60 let in da ni več tako pri močeh. Da tja mu v odločilnem trenutku ne odpovedali živci. Prosil je pa lepo, naj ga pustijo v Sing-Sing vsaj za popravila električnega stola. Dejal je, da bi ne bil ereten, če bi moral zapustiti kaznilnico, na katero ga veže toliko spominov. Toda njegova prošnja je bila odklonjena in pozneje se ni v javnosti nikoli več govorilo o njem.

Birobidžan

Pred desetimi leti je bil določen eden najbogatejših krajev sovjetskega Daljnega vzhoda Birobidžan po sklepu sovjetske vlade za židovske naseljence. V aprilu 1928 so se odpeljali prvi židovski kolonisti na Daljni vzhod. V Birobidžanu pridobivajo zlato, železo, premog, aržbet, grafit in marmor. Tudi zemlja je tam rodovitna. Vse to naravno bogastvo so morali ljudje pridobivati iz zemlje, tako da je pomenilo prvih deset let za nje deset let težkega dela. V teh letih se je naselilo v Birobidžanu okrog 20.000 židov. Leta 1934 je bil Birobidžan po sklepu sovjetske vlade reorganiziran v avtonomno židovsko oblast.

V Birobidžanu obratuje zdaj mnogo državnih industrijskih podjetij. Tudi poljedelstvo se lepo razvija. Židovskim kolonistom so dodelili 50.000 ha zemlje. V avtonomni židovski oblasti je zdaj 120 šol, kjer se uči okrog 15.000 otrok. Razen tega ima Birobidžan 4 tehnike, glasbeno šolo za otroke in baletno šolo. Glavno mesto te oblasti Birobidžan je bilo na novo zgrajeno.

Dežela brez kart

Čemu potrebuje mornar denar, poje stara pesem. To pesem lahko zdaj seveda z ožojnim glasom prepeva 200 angleških kitolovcev, ki so prispeli nedavno v pristanišče Durbana s polnimi žepi denarja. Zdj se pa zopet suhi. Kvartali so in izgubili vse. Zaman bodo čakale njihove družine, da jim pošljejo denar. Socialne ustanove se bodo morale zavzeti za nje, da jim ne bo treba trpeti lakote.

Ko je končan kitolov v Antarktidi, pri-

plujejo ribiške ladje v južnoafriško pristanišče Durbana v pokrajini Natal, kjer čakajo do konca maja, ko odpeljejo k otoku Madagaskar. V Durbanu dobi moštvo izplačan celoten zashček. Na vsakega odpade okrog 300 funtov. To prilično pa izrabijo spetne tolpe kvartolovcev, ki promenijo mornarje s lepimi dekleti, da postanejo še mehekši. Dobrodušni mornarji se dajo kaj lahko zapeljati v hazardno igrjo in posledica je, da izgube ves svoj zashček. Zato so zdaj nastale oblasti prepovedale igranje in prodajo kart pod strogo kaznijo.

Ogromna palača za en frank

Neverjetno se sliši, da bi bila ogromna palača sredi Pariza na razpolago za en frank in vendar je tako. Sredi najlegantnejšega pariškega okraja stoji krasna doudeauvilliska palača in najemnina za njo znaša letno samo en frank. Kdo pa je srečni najemnik, ki mu lahko zavida vsi drugi najemniki na svetu? To je italijanski kralj, čigar poslanik bo stanoval v tej palači že v začetku junija ali najpozneje po poštinih. Dosedanja palača italijanskega poslanstva v Parizu ne ustreza več svojim namenom, zlasti bi pa ne mogla biti primerna v bodoče za poslanika abesinskega cesarja. Zlasti vrt v rue Grenelle št. 50, kjer je zdaj italijansko poslanstvo, je premajhen, dočim ima nova palača krasen velik vrt.

Stara navada je že, da si velike in stare države tako medsebojno posojajo krasne, razkošne palače, kjer prebivajo njihovi poslaniiki. Tako plačuje tudi Francija za krasno palačo Farnese, kjer je sedež francoskega poslanstva, samo eno liro letne najemnine. Prav za prav je njena najemnina večja, če računamo tečaj franka in lire. Morja bo pa to pripomoglo k pristranskemu razmerju med obema državama in k sporazumu, ki bi naj bil čim prej sklenjen.

Velika polarna razstava

Norveško mesto Bergen, glavno norveško pristanišče na severu, pripravlja za leto 1940 veliko polarno razstavo. Razdeljena bo v dva dela — narodni in mednarodni. Na razstavi bo prikazano raziskovanje polarnih krajev, stalne polarne stanice, vse, kar more polarni naravn razmere daljnega severa in polarnih krajev s pomočjo zemljevidov, slik, modelov in raznih drugih pripomočkov. Ljudje v polarnih krajih, delo polarnega prebivalstva, lov divjadi in rib, prometna sredstva, tujski promet in uprava.

Stroški za to edinstveno razstavo bodo gotovo vsaki. Prireditelji računajo, da bodo znašali nad 2.000.000 norveških kron. Nedvomno bo našo prizadevanje žilavega norveškega naroda najljepši odzov po svetu in razstava bo ne samo vredna obziranja, temveč tudi obiska. Norveški narod je vedno zavzemal prvo mesto v raziskovanju polarnih krajev in šele v zadnjem času so ga začeli izpodrivati Rusi, ki so dosegli na tem polju naravnost presenetljive uspehe.

Obljuba z omejitvijo

Zabavni dogodek se je pripetil oni dan pred nekimi londonskimi civilnimi sodiščem, kjer je tožila plesalka Ballova lastnika zabavišča in pisatelja Williama Maana. Čes da ji je obljubil zakon, pa ni držal obljube. Mann se je pred leti zeznanil z njo in bil je baje zelo previden ter boječ. Neke noči ji je na vendarle obljubil zakon in sicer pisemno. Plesalki se je zdelo to originalno. Zaljubljeni mož ji je stisnil v roko listek, na katerem je bilo napisano, da se zaveza, da kraj za to ni posebno prikladen, vendar je za to, naj mu odgovori. Ballova je njegovo ponudbo sprejela, toda Mann se je kmalu poročil z drugo in zato se je obrnila na sodišče, da bi dobila odškodnino. Sodišču je predložila tudi njegovo pisemno ponudbo.

Bila pa je zelo presenečena, ko jo je sodnik opozoril na to, da ponudba ni napisana na navadnem listku papirja, kakor je mistila, temveč na Mannovem trgovskem papirju in da je spodaj z drobnimi črkami napisano: »Kakršnakoli pogodba ali ponudba na tem papirju ni pravno veljavna in se ne more smatrati za definitivno.« Ker je stalo to na formulirju kot pravna omejitev, se je toževčen advokat takoj prijel te bilke in sodnik je moral priznati omejitev. Tako je Ballova tožbo izgubila in občinstvo se je povrhu še zabavalo na razpravi na njen račun.

POGOSTO GA POLJUBILJA

— Zdi se mi, draga ženica, da me poljubljaš samo kadar rabiš denar.

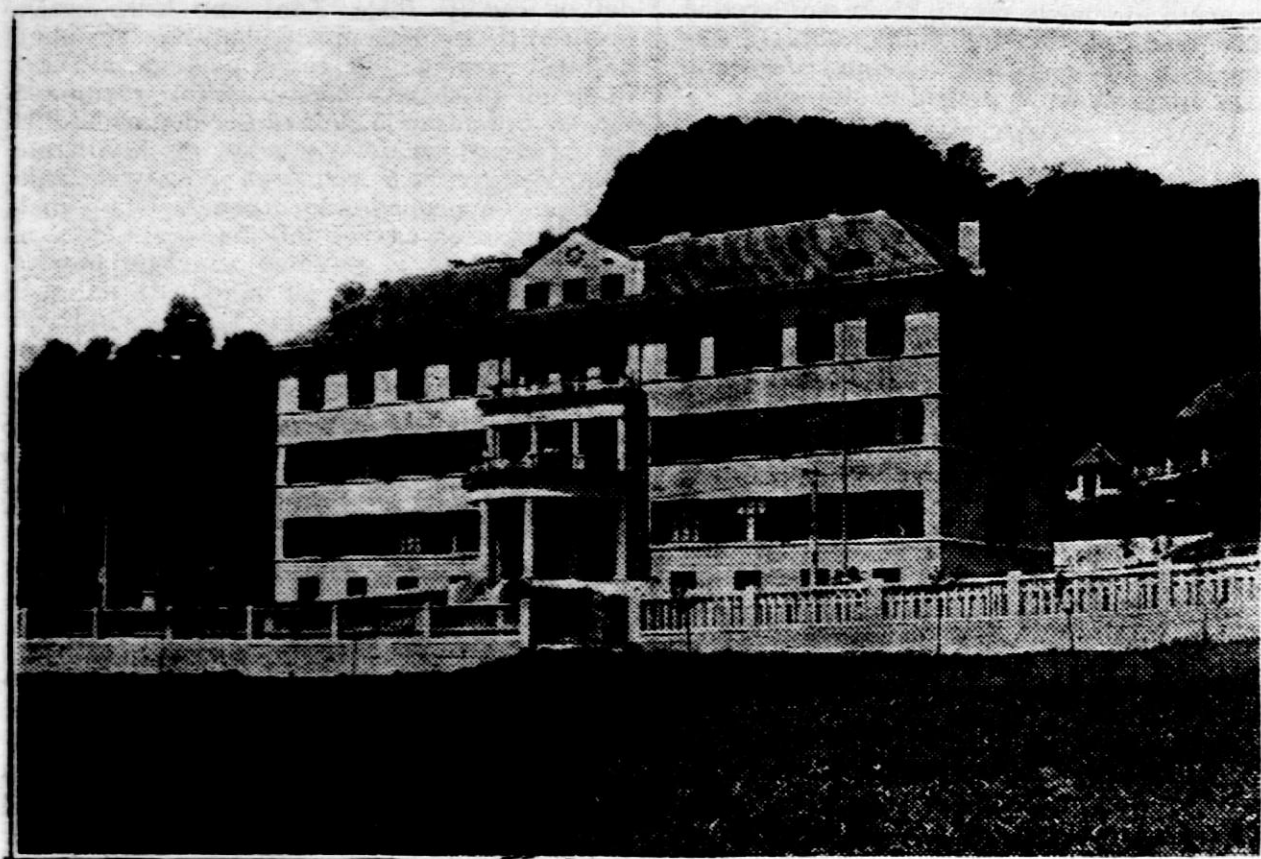
— No, mar ni to dovolj pogosto, možiček?

KAJ JE LJUBEZEN

Ljubezen je kakor opij. Ona te omami ali ubije ali pa napravi iz tebe za vse življenje tepeca.

Zatiranje jetike v rudarskih revirjih

Važno in uspešno je delo Protituberkuloznega dispanzerja v Trbovljah

Bolnica v Trbovljah, kjer ima sedež Protituberkulozni dispanzer

Trbovlje, 13. maja. Industrijski kraji so že od nekdaj nudili raznim nalezljivim boleznim, kakor so zlasti jetiki, ugodne pogoje za razvoj in razširjenost med ljudstvom. Gošta naseljenost in slabo ozračje na eni in pri številnejših družinah neugodne socialne razmere na drugi strani so bile največkrat vzrok, da se je v marsikatero družino naselila jetika. K temu pa je mnogo pripomogla še nepoučenost našega ljudstva, ki ni spoznalo dovolj hitro nevarnosti jetične okužbe, niti poznalo načina in sredstev, kako bi se je ubranilo. Razen zdravnikov, ki so obelele na jetiki preiskali in zdravili po takratnih naukih zdravniške vede, se v prejšnjih desetletjih meročajni čimtelji, ki jim je bila poverjena skrb in odgovornost za zdravje ljudstva, niso mnogo prizadevali, da bi se ta nevarna kužna bolezen med ljudstvom zajela. Zdravniki so sicer dajali že obolelim nasvete in navodila, kako se morajo zdraviti in čuvati, da se bolezen ne poslabša, toda nihče ni dajal nasvetov in navodil zdravim, zlasti pa družinskim članom obolelega, kako se imajo čuvati, da se ne okužijo od bolnika.

Ni čuda, da se je pod takimi okoliščinami jetika zlasti na podeželju in industrijskih krajih lohotno širila. V neki delavski družini, ki je šela 8 članov, je obolel na jetiki najstarejši sin. Bolezen sploščila ni bila težka, zato domači tudi niso palagali na njen razvoj posebne važnosti, ker so jo smatrali za navaden prehlad. Zdravnik je odredil krepkejšo hrano, mnogo mleka, počitek in dober zrak. Vsega tega v družini ni bilo in tako se je bolezen naglo elabšala in iz začetnega štadija je nastala kmalu težka tuberkuloza. Fant je seveda jedel z domačimi skupaj, uporabljal isti jedilni pribor, čašo za vodo, umivalnik in drugo, kakor njegovi starši, sestre in bratje, da celo z mlajšim bratom sta spala skupaj v eni postelji v majhni izbi. Kaj čuda, če se je že čez nekaj tednov jela na ličih mlajšega brata pojavljati lahna rdečica, začel je hkrati khati hirati kmalu pa so se pojavili isti simptomi tudi pri komaj 5 letni sestri. Šele tedaj je družina spoznala nesrečo, toda bilo je že prepozno, kajti okužen je bil tudi že četrti član družine, najhujše pa je bilo, ko je čez nekaj časa obolel tudi oče.

V tistih dobrih starih časih, kakor jim še danes pravijo stari ljudje, so živeli mnogi brezskrbnejše in veseljeje nego danes. Radi so zahajali v gostine, kjer so se ob pijaci našli najboljši prijatelji in tovariši. Stara navada je bila, da je moral prišel ponudeno kupico izpiti, če si ni hotel nakopati nasprotika, če že ne sovražnika. Zato so le redki v takih primerih kupice odklanjali, ker se niso hoteli zameriti. Pred dolgimi leti je tak prijatelj vsilil nekemu mladeniču kupico vina, ki jo je fant izpil. Na robu čarice pa je čakal jetični bacil, ki ga je mladenič s pijatjo vsrknil in obolel na jetiki.

Med neštevilni se mnogo strašnejšimi sta to dva primera, kako je v preteklosti neuko ljudstvo zašlo v nesrečo bodisi zaradi lastne neprevidnosti ali slabih razvad ali pa po sili razmer.

Ko je bil pred leti v Trbovljah ustanovljen protituberkulozni dispanzer, je prebivalstvo tja ustanovo, kakor vsako novo stvar, sprejelo z nezaupanjem, ko pa so se pokazali prvi rezultati in uspehi dispanzerkega delovanja, so začeli prihajati v dispanzer od blizu in daleč vedno novi bolniki. Da najdejo zdravje, nasvete in čisto tudi tolažbo.

Delo trboveljskega PT dispanzerja prodira od leta do leta globlje med ljudstvom. Lahko rečemo, da je bilo v zadnjih 7 letih storjeno na področju dispanzerja ogromno delo. Že samo dejstvo, da je prodiranju jetike med ljudstvom uspešno zastavljena pot s točno evidenco jetičnih obolenj na področju dispanzerja, zlasti pa, da se vodi hkrati tudi točna evidenca jetičnih obolenj med šolsko mladino, lahko označujemo za uspeh, ki je odločilen v borbi zoper jetiko v rudarskih revirjih. Toda evidenca sama bi trajno ne zajela bolezni, če bi dispanzerski zdravnik z osebiam teden za tednom ne pregledoval vedno znova bolnike, jih zdravil, jim dajal nasvete in pogum ter jih neštete rešil potu. nega izhiranja in smrti.

Poleg uspešnega delovanja dispanzerja pa deluje v revirjih tudi PT-liga, organizacija, ki si je nadela nalogo, da najširše plasti našega naroda zainteresira za protijetično borbo in da, kjer je potrebno, tudi dejansko podpre PT dispanzerje in prizadeja ljudstvo samo. Kakor je delo PT dispanzerja usmerjeno za zdravljenje posameznikov, dajanje nasvetov in pouka bolnikom in ožjim in tako v dispanzerju s strani zdravnikov, kakor na domovih s strani zaščitne sestre, tako deluje Protijetična liga na širšem področju s strokovnim poukom prebivalstva potom javnih predavanj, filmov itd. Da je sporedno delo obeh ustanov za skupen humani cilj imelo doslej lepe uspehe, dokazuje dejstvo, da je število jetičnih obolenj na področju trboveljskega PT dispanzerja in opadanju in ni dvoma, da se v bodoče ne bodo zlahka pripetili primeri, opisani v uvodu, ki so dokaz žalostnih razmer, v katerih je kljub setarim dobrim časom živelo delovno ljudstvo v rudarskih revirjih.

Ščepci soli

Solnce, ki gledata istočasno vanj dva človeka, obje enega in oslepi drugega.

Kritičen tepec je mnogo slabši od bedastega kritika.

Orjak je manj nevaren od slabica, ker ne pozna sile obupa.

Sit človek ne verjame lačnemu, lačen pa še manj sitemu.

Ljudje, ki so svobodni kakor ptice, se zapirajo.

Človek od samih skrbi ne pride do samomora.

V samotno bežimo, da je ne čutimo.

Iz človeka, ki nekaj je, ne postane pogosto nič.

Človek ne zna storiti z golo resnico nič drugega, nego da jo pošli.

Zaspanca in sanjčaka ne motite, da ne bosta neprebrana in nenasanjana. Treba se je naspiti in nasanjati.

Lunatik stopi ob prebujanju s padcem raz streho v življenje.

Mnogim literatom se pozna, da se nauči človek prej čitati, nego pisati.

Če napiše lirik, da bi bil rad preproga, po kateri bi lahko ti mehko stopal skozi življenje, poglji v njegov kazenski register.

Naloga romanopisca je izmišljati si stvari iz življenja, ki jih v življenju ni.

Izposojevalnice knjig so zavodi, ki jih ustanavljajo barbari v statistične svrhe.

Čim slabša knjiga, tem lepši hrbet.

Se pravda svoje mnenje sovražnikom, kaj bo ostalo našim prijateljem?

E. KIRCHBERGER:

Malokaj, otok gobavecev

— To je povsem jasno. Ta potepuh je našel neke tabonovo jajce in ker je hotel priti nazaj k vam, si je pomagal z njim.

— Fant — tabonova jajca se ne pobirajo po tleh. To ni kakor kostanj na cesti — potem se je pa zamislil — samo da bi... šepetal je bolj zase... samo da bi vrazil domačini ne gojili kakšne izdajalske misli. Podoba je res ta.

Sketch je vedel, da po pogovoru kmalu končan. Sicer je pa vedel vse, kar je hotel vedeti in čestital si je, da mu je bilo prišlo na misel preplezati ponoči ograjo okrog poslopja. Previdno se je splazil iz predsobe v Kernovo spalnico, otipavajoč pred seboj vsako mesto, predno je stopil nanj. Ni se hotel izpostaviti zopet novi nevarnosti, da bi mu zaskripala tla pod nogami.

Sele v spalnici se je previdno vrvaval in ozrl po temi. Zaradi večje varnosti je zaklenil za seboj vrata v predsobo.

Segel je v žep in prižgal vžgalico. Ne, v tej spalnici ni bilo nič takega, kar bi ga moglo zanimati.

Sele potem, ko se je vžgalica razgorela, je opazil

23

na nočni omarici pri Kernovi postelji ležeče tabonovo jajce. Bilo je očitno isto, ki ga je bil našel pred poslopjem.

Kratko se je zasmejal. Nova misel mu je šinila v glavo. Previdno je vzel jajce in ga položil v sredino Kernovih blazin.

Sele potem je odšel iz spalnice.

— Mislim, da bodo zdaj pošteno zbegani, — je pomislil, ko je stopal previdno mimo Pameline spalnice. Ko je pa pogledal na prag njene sobe, mu je zamrl nasmeh na obrazu.

Na rdeče pobarvanih tleh je ležalo drobno črno jajčece, skoraj tako, kakršno je bilo pri Kernu...

IX.

Pamela je bila šla zjutraj obiskat prijateljico, ki se je bila vrnila iz penzionata. Pot jo je vodila skozi dvoredov kruhovcev tja doli proti morju, kjer so imeli Raimovi krasno vilo.

Helena Raimova je bila majhna, nelepo in strašno občutljivo bitje, ki je bilo v tem tropičnem podnebbju še bolj razburljivo, nego med hladnimi stenami kolegija.

Toda kaj hočemo, če pa ni na vsem otoku razen domačih deklet nobenega dekleta izpod tridesetih let.

Pamela se je kislno nasmehnila, ko je pomislila, da bo morala igrati s Heleno tenis. Toda to je bilo še vedno prijateljskeje kakor pa poslušati prazno besedičenje Freda Burna.

Ta stvar z Burnom ji ni šla iz glave. Odpor se je oglašil v nji, če se je spomnila, kako je hotel prej-

šnjske večera priti v njeno spalnico. Vedela je že, kaj bo storila v tej zadevi, čeprav bi jo hotel oče poslati nazaj v London. Potem se je spomnila drobnega črnega tabonovega jajca, ki ga je bila našla na pragu in zasmejala se je. To je bilo vendar neumno in preveč romantično, da bi moglo vplivati na dekleta, živčnega petnajst let v trezni Angliji.

Kar se je presenečeno ustavila.

V causarinovi gošči je ležal potepuh. Že je hotela iti v ovinku mimo ležeče postave, ko se je v naslednjem hipu začelo radostno lajanje in Nikie je prihitela k nji.

Pamela se je ustavila in sočutno ozrla na Sketcha. Imel je še zaprte oči, toda že je godrnjal:

— Vražja strela — še na nos mi stopi!

Potem je odprl oči in se presenečeno dvignil.

— Kaj pa počnete tu? — je vprašala začudeno.

— Hm, spim. Hotel v Zavetju. Soba poljubne številke. Oprostite, bil sem neotesan, toda tako delam vedno, kadar me kdo nenadoma zbudi. Sicer pa nisem vedel, da imam damski obisk.

Sketch je govoril sede in z obema rokama si je gladil skuštrane lase. Pamela se je morala zasmejati.

— Ali bi ne hoteli prisesti? — je vprašal Sketch smeje. — Zajtrkoval bom.

— Kam? Tu na cesto? Ali bi ne šla raje k morju?

— Ne, zjutraj se nikoli ne kopljem. To se pravi, reči hočem, da bi šel zelo rad z vami k morju, —

je dejal brž, ko je opazil lahen oblaček na njenem čelu.

— Povejte mi, prosim, kako hočete v bodoče živeti? — je vprašala Pamela naenkrat.

— Zaenkrat tega še ne vem.

— Saj bi vendar lahko kaj začeli. Slišala sem, da so vam ponudili mesto...

— Aha, Braun, kaj ne? To je zaenkrat neumnost. Ne jezite se name zaradi tega. Radoveden sem, kakšne neumnosti je vam še pravil o meni. Vtepel si je v glavo, da sem maskiran lord. Toda govori raje o čem drugem, recimo o otokih... tu...

Pamela se je jezila. Sketcha ni bilo mogoče pripraviti do resnejšega pogovora. Vedno se ji je izmuznil liki ptica in vsak resnejši pogovor je preskočil z veselim smehom.

— Da — je vzdihnila utrujeno. — Inspektor je trdil, da je vam znana neka piratska zgodba. Pripovedujte jo, če že ni drugače...

— Od kod veste to? — je vprašala presenečeno.

— To je kaj lahko. Tam doli stanujejo samo Raimovi. A njihova hči je simpatična samo pri tenisu.

— Bistre oči imate.

— Skomignil je z rameni.

— To spada k poklicu. Reči hočem, — je nadaljeval nekoliko hitreje, — da moram uganiti, kdo me zapodi od hiše in kdo mi da pol šilinga. Naučili bi se kmalu...

— Česa?

— Beračiti. Spoznavati ljudi po razjarjenih obrazih...

Din. **40.000,-**
denarnih NAGRAD

H kateri točki navodila o uporabi
Radiona spada posamezna slika?

Navodilo za pranje z Radionom, ki je tiskano na hrbtni strani vsakega zavitka, ima 6 točk. Potrebno je, da točno doženete, katere točke Radion navodila predstavljajo te slike. Vzemite v roko zavitek Radiona in prečitajte pazljivo vsako točko navodila, pa ga primerjajte s temi slikami. Nato vnesite v prazne kroge na teh slikah številko tiste točke, ki po Vašem mnenju spada k posameznim slikam. Napišete v spodnjem desnem kotu tega oglasa čitljivo Vaše ime in natančen naslov. Izrežite cel oglas in ga pošljite kot tiskovino v odprti kuverti frankirano s 25 para brez vsakega drugega obvestila na: Jugoslavensko d. d. Schicht-Lever, oddelek reklama, Osijek.

POZOR: Poslednji rok za vpošiljatev je 31. maj.

1. nagrada	Din. 10.000.-
2. nagrada	„ 5.000.-
3. nagrada	„ 3.000.-
4. nagrada	„ 2.000.-
200 nagrad po	„ 100.-

Skupaj Din. 40.000.- za pravilno rešitev!

Ugotovitev pravilnosti rešitev, zrebanje in delitev dobitkov izvrši posebna ocenjevalna komisija, katere člani so:

Dr. Mato Perić, kr. javni notar
Kamilo Krvarč, direktor „Hrvatskega Lista“
Inž. Anto Šafner, direktor Jugosl. d. d. Schicht-Lever
Dragan Gregurović, šef reklame Jugosl. d. d. Schicht-Lever

Glavni dobitniki bodo objavljeni 19. junija.

Navodilo o uporabi obeta pri nagradnem tekmovanju dobitnik, točna izpolnitev istega pa prinaša uspeh pri pranju perila!

RADION

pere sam – pere prizanesljivo

Ime in priimek: _____

Kraj: _____

Ulica in številka: _____

Benočina: _____

Radioprogram

Podrobne sporede vseh evropskih radijskih postaj in obilo zanimivega štiva dobite v tedniku za radio, gledališče in film »NARODNA Ljubljana, Knafljeva ulica 5.«

Nedelja, 15. maja

8.00: Vseceli nedeljski pozdrav. — 9.00: Napovedi. Poročila. — 9.15: Prenoš cerkvene glasbe iz trnovske cerkve. — 9.45: Verski govor (g. dr. Vilko Fajdiga). — 10.00: Koncert radijskega orkestra. — 11.00: Otroška ura: Čarobne gosliče. — 11.30: Prenoš promena dneva koncerta vojaške godbe iz Zvezde. — 12.30: Poskočni napravi (plošče). — 13.00: Napovedi. — 13.20: Gregor Gabrijel igra na harmoniko (oddaja prekinjena od 14. do 17. ure). — 17.00: Kmetijska ura: Rejci malih živali (g. Inkret Alfoz). — 17.30: Koncert lahke glasbe. — 19.00: Napovedi. Poročila. — 19.30: Nac. ura: Mesečni kulturni pregled. — 19.50: Prenoš šmarnične pobožnosti iz cerkve Sv. Petra v Ljubljani. — 20.30: Slovenske narodne ob spremljevanju radijskega orkestra. Sodelujejo: g. Dragica Sokova, gđ. Vida Rudolfova in Akademski pevski kvintet. — 20.00: Napovedi. Poročila. — 22.15: Za dobro voljo (radijski orkester).

Ponedeljek, 16. maja

12.00: Vsakemu nekaj (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Iz ocerne zveza (plošče). — 14.00: Napovedi. — 18.00: Zdravstvena ura: Kako se zaščititi pred napadi iz zraka (g. dr. Ladislav Klinc). — 18.20: Zdr. Fibiš. Sarka, fantazija (plošče). ork. Nar. gledališča v Pragi. dirigent J. Charvat. — 18.40: Kulturna kronika: Zofka Kvedrova — v spomin na 60. letnico rojstva (g. prof. Maria Boršnik). — 19.00: Napovedi. Poročila. — 19.30: Nac. ura: Ab. Paša Rizvanogović in ustaja Hercegovci 1851 (Ahmed Muradbegović knjiž.). Zagreb. — 19.50: Zanimivosti. — 20.00: Kon-

cert klavirskega kvarteta (g. St. Korošec, Ivan Tröl, Gustav Müller, Herbert Svetel). — 22.00: Napovedi. Poročila. — 22.15: V odih (igra radijski orkester).

Torek, 17. maja

11.00: Šolska ura: Pokrajinska oddaja iz St. Juria pod Kumom, izvaja ljudska šola, vodi ga. Boža Kmecl. — 12.00: Priljubljeni napravi (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14.00: Napovedi. — 18.00: Iz devete dežele (plošče). — 18.40: Judovstvo v novi dobi (g. Fr. Tersegla). — 19.00: Napovedi. Poročila. — 19.30: Nac. ura: Baltazar Bogišč. — ob 30-letnici njegove smrti (dr. Miloš Mladenovič). — 19.50: Zabučni zvočni tednik. — 20.00: Pevski koncert g. Ladislava Rakorca in gđ. Valerije Heybal, pri klavirju g. prof. M. Lipovšek. — 21.00: Koncert češke glasbe (radijski orkester). — 22.00: Napovedi. Poročila. — 22.15: Ura lahke glasbe — Swing kvintet.

Sreda, 18. maja

12.00: Za dobro voljo (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Srameniti fantje. — 14.00: Napovedi. — 18.00: Mladinska ura: Opazni in poskušaj! (g. prof. Miroslav Adlešič). — 18.20: Pomladni zvoki (plošče). — 18.40: Dolenjska mesta v prvi polovici 19. stoletja (g. prof. Janko Jarc). — 19.00: Napovedi. Poročila. — 19.30: Nac. ura: Prva zbirka slovenskih pesmi in njeni avtorji (Matija Bravničar). Ljubljana. — 19.50: Uvod v prenos. — 20.00: Prenoš opere iz Nar. gledališča v Ljubljani. V I. odmoru: Glasbeno predavanje (g. V. Ukmar) v II. odmoru: Napovedi. Poročila.

Četrtek, 19. maja

12.00: Zborovska glasba (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14.00: Napovedi. — 18.00: Iz neznanih operet (radijski orkester). — 18.40: Slovensčina za Slovence (g. dr. Rudolf Kolarič). — 19.00: Napovedi. Poročila. — 19.30: Nac. ura: Predavanje min. za telesno vzgojo naroda. —

19.50: Zabavna črtica (g. Fr. Lipah, član Narod. gled.). — 20.00: Štirje glasbeni profili (radijski orkester). — 21.00: Klavirski koncert g. prof. M. Lipovška: Družina Bacha. — 22.00: Napovedi. Poročila. — 22.15: Koncert plesne glasbe (plošče).

Petek, 20. maja

11.00: Šolska ura: Po Grškem (gđ. Julija Sušteršič). — 12.00: Iz naše domovine (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Opoldanski koncert radijskega orkestra. — 14.00: Napovedi. — 18.00: Zenska ura: Domača keramika (g. Dana Pajnič). — 18.20: Lucienne Boyer poje (plošče). — 18.40: Francoščina (g. dr. Stanko Leben). — 19.00: Napovedi. Poročila. — 19.30: Nac. ura: Spor Dubrovničanov z rusko carico Katarino II. (Arsen Vencelides, knjiž.). Zagreb. — 19.50: O mednarodnem gimnastičnem nastopu v Ljubljani. — 20.00: To in ono (plošče). — 20.30: Mozartova ura. Sodelujejo: g. Velokoslav Janko, Svetozar Banovec in radijski orkester. — 22.00: Napovedi. Poročila. — 22.30: Angleške plošče.

Sobota, 21. maja

12.00: Zveneči ringaraja — brez konca in brez kraja (plošče). — 12.45: Poročila. — 13.00: Napovedi. — 13.20: Zveneči ringaraja — brez konca in brez kraja (plošče). — 14.00: Napovedi. — 18.00: Prenoš promena dneva koncerta. — 18.40: Stokovno šolstvo gradi temelje načrtnemu gospodarstvu (ing. arh. Rado Kregar). — 19.00: Napovedi. Poročila. — 19.30: Nac. ura: Tragično navdajenje Filipa Višnjica (Stanislav Vinaver, knjiž.). — 19.50: Pregled sporeda. — 20.00: O zunanji politiki (g. dr. Alojzij Kuhar). — 20.30: Preljubi mesec maj (V. večer muzikomedijantov). — 22.00: Napovedi. Poročila. — 22.15: Za konec tedna (radijski orkester).

NESPORAZUM

— Predno sva se poročila, si me po cele ure držal za roke in me božal po njih. — Seveda tako to sem delal samo zato, da bi ne mogla igrati na klavir.

Iz Maribora

— **Kopalna sezona odprta.** Z današnjim dnem je na Mariborskem otoku odprta kopalna sezona. Prvi kopalci so že izkoristili lepo vreme, ki smo ga vsi tako željno pričakovali. Istočasno je odprt tudi redni avtobusni promet z otokom.

— **Starček padel s sklednja in se ubil.** V gradu Viltuž pri Selnici ob Dravi je 60 letni grajski hlapec pri delu padel s sklednja. Zadobil je tako hude poškodbe, da je nezavesten obležal. Starčka so nemudoma prepeljali v mariborsko bolnico, kjer pa je kmalu po prevozu izdihnil.

— **Zborovanje Jadranske straže.** V nedeljo, dne 15. t. m. dopoldne bo krajevni odbor Jadranske straže v Mariboru na obnem zboru polagal obračun svojega dela. Zborovanje bo v mestni posvetovalnici s pričetkom ob 10. dopoldne.

— **Odlikovanje.** Poveljnik mariborske garnizije podpolkovnik Maslač, ki je dojel kot zastopnik vojaške oblasti tukajšnji gasilski župi, je bil za svoje zasluge odlikovan z zaslužnim križcem 3. reda Gasilske zveze. Srebrni križec za zasluge je dobil predsednik gasilske župe Maribor levi breg g. Srečko Kranjc iz Pesnice. Čestitamo!

Iz Ptuja

— **Prebrisan goljuf.** V tukajšnji drogeriji Poberaj se je zgledal neki mladenič, ki je nakupil razne fotopotrebščine v vrednosti 540 din. V trgovini so mu kupljene predmete lepo zavili in mladenič je odnešel zavitek na ceste ter ga privezal na svoje kolo. V trgovini pa je ta čas pustil drugi zavitek čes, da se bo takoj vrnil in bo poravnal račun. Ker ga pa le ni bilo, so uslužbenec ugotovili, da so ogoljufani, zlasti še, ko so odprli zavitek, ki ga je pustil mladenič ter v njem našli samo lemo volno. Policija zasleduje prebrisane goljufa.

— **Tragična smrt.** V gozdu pri Muretincah so bili zaposleni delavci s podiranjem drevja, med drugimi tudi 46letni delavec Anton Majerč. Pri podiranju stare bukke se Majerč ni mogel pravočasno umakniti, tako da ga je drevo pokopalo pod seboj. Drevo mu je udrla prsni koš, tako da je bil nesrečen pri priči mrtve.

— **Tujski promet.** V mesecu aprilu je obiskalo Ptuj 160 tuincev, od teh je bilo 44 inozemcev, in sicer 37 Nemcev, 1 Čeh, 1 Francoz, 2 Italijana, 2 Madžara in 1 Šved. Nočnin je bilo 325.

— **Zadružna elektrarna** za Ptuj in okolico je imela te dni redni očni zbor. Iz poročila načelstva izhaja, da zadružna marljivo deluje na razširitvi svojega omrežja na podeželje ter je bilo že lani priključenih več vasi. Zadruga šteje 919 zadržnikov s 13.000 svetilkami, 132 motorji in 1083 raznimi električnimi aparati, s skupno kapaciteto 112.300 kw. Poraba toka se je zvišala na 597.262 kw ur. Zadruga se je ustanovila pred 14 leti ter je takrat morala najeti posojilo, dočim danes lanko dela z lastnimi sredstvi. Zadružni načelnik zaslužni dr. Ferenc Ivan.

IZ GLASBENE RECENZIJ

Tenorist, ki je postal hripav, se je sam spremljal na klavirju. Nesreča nikoli ne pride sama.

PRED SODIŠČEM

Sodnik vpraša očividca razburljive tragedije:

— Kako daleč ste bili od kraja tragedije, ko je poči prvi strel?

— Komaj tri metre, — odgovori priča.

— Zdaj nam pa povejte, kakor daleč ste bili, ko je poči drugi strel?

— Meril tega nisem, toda biti je moralo najmanj tristo metrov.

PRED KIPOM

Očka, kaj pa predstavlja tale kip?

— Zmago, sinko.

— Zakaj je pa ženska?

— To izveš, ko boš oženjen.

MALI OGLASI

Deseta 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din.

Za pismene pogovore glede malih oglasov je treba priložiti znamko. — Popustov za male oglase ne priznamo.

RAZNO

Deseta 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din.

POSEBNE NOVOSTI
vse oblačil, sport, kamgarn, oblike, pumpice, perilo itd. najceneje

PRESKER
Sv. Petra cesta 14

PO FAK ENILANJE
azuriranje vezanje zaves, perila, monogramov gumnic. Večina zaloga perja po 6.75 din.

»Julijana« Gospodstvena cesta 12

NOVOSTI ZA DAME!!!
Izvršujem trajno ondulacijo na najnovejšem in najlažjem aparatu sedanjosti, posebno priporočljivo za občutljive dame! Frizerski salon »R A K A R« Prešernova ul. 7, nasproti slaščičarne »Košake«, vezni vhod. 23 R

STANOVANJA

Deseta 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din.

STANOVANJE
enosobno ali majhno dvosobno, čisto, snažno — isče mirna in snažna uradna stranka (dve osebi) za takoj ali kasneje. — Ponudbe z navedbo najemnine na upravo »Slov. Naroda« pod »Takoj ali kasneje« 1438

OPREMLJENO SOBO
solčno, za eno ali dve osebi, takoj oddam. Zabajk št. 7. 1454

DVA PAVILJONA
Unionske pivovarne oddamo za pomladanski in jesenski velesejem. — Informacije v uradu velesejma. 1458

ŽENITEV

Deseta 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din.

DVA BOLJŠA OBRITNIKA
mlada, bodočnost zasigurana, želita znanja v svrhu ženitve z mladenkama v starosti od 18 do 30 let. Prednost imajo temperamentne, prijetne zunanosti in s primerno doto. Ponudbe na upravo pod »Tihla sreča«, »Zvestoba«. 1453

GOSPODICNA
nčerka posestnika, trgovsko nabavljena, 25 let, se želi poročiti. Ponudbe prosim pod »Resen in ljubezniv« na upravo »Slovenskega Naroda«. 1460

GOSTILNA MARTINC
Zgornja šiška

Jutri koncert priznanega Pavličevega jazz! Za pestrejši spored igra domači šramel slovenske narodne! Ples! Dobra vina. Ocvrte piške! 1461

KUPIM

Deseta 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 8 Din.

HLADILNIKE ZA MLEKO
od 300 do 500 l na uro, kupim. Ponudbe poslati na švajcarsku siranu, Sombor. 1462

POUK

Deseta 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din.

STROJEPIŠNI POUK
Večerni tečaj, oddelki od 6 do 8. in od 8. do 9. ure zvečer. Vpisovanje dnevno od 6. do 8. zvečer. Šolnina zelo nizka. Na razpolago 25 najrazličnejših pisalnih strojev. Posebni tečaj za starejše dame in gospode Christofov učni zavod, Domobranska cesta 15. 1443

Krojni tečaj

za **damska oblačila**
se prične vsakega 1. v mesecu. Prijave sprejema in pojasnila daje

TEODOR KUNC

lastnik od kr. banske uprave dovoljene šole

Ljubljana
Aleksandrova cesta 5/II. Za odgovor priložite znamko.

PRODAM

Deseta 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din.

BUKOVE ODPADKE

500 kg za 110 din dostavljene na dom nudi tvrdica »Kurivov«, Tyrševa cesta 31, telefon 34-34. 1447

PRODAM

20 hl prvovrstnega belega in 16 hl dobrega rdečega vina. Hribar Jernej. Podsreda. 1422

POZOR!
Kupujem in prodajam rabljene čevlje. Klavžer, Vošnjakova 4. 1427

V juniju se preselimo na Miklošičevo cesto.

Lepi, dobri in poceni vozilčki pri

S. REBOLJ & drug
LJUBLJANA

DOPISI

Deseta 50 par. davek posebej. Najmanjši znesek 5 Din.

DOBRO SITUIRAN GOSPOD
srednjih let želi znanja z inteligentno samostojno damo do 30 let, vdove ali ločenke brez otrok niso izključene. V postev pridejo z lastnim stanovanjem. Samo resne, neanonimne ponudbe poslati na upravo Slov. Naroda pod »Sreča«. 1432

Kolesa ter lahka motorna kolesa

„Brennabor“

najugodnejše kupite pri

»TEHNIK«

JOS. BANJAI — Ljubljana

MIKLOŠIČEVA CESTA 20

Zaloga radioaparatur, tenis raketov, nogometnih žog itd.

Salon steznikov

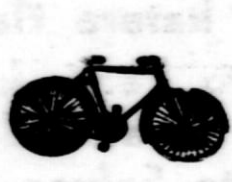
I. SALAJ

se je preselil v Gajevo 8, prtiličje (bivše stanovanje Katje Delakove)

ZA NADALJNI OBISK SE PRIPOROČA CENJ. DAMAM

Otroški voziček najnovejših modelov

Vokolesa motorji, triciklji

Šivalni stroji pogreznjivi

PO ZELO NIZKI CENI — CENIKI FRANKO

»TRIBUNA« F. BATJEI

LJUBLJANA, Karlovaška cesta 4 — Podružnica MARIBOR, Aleksandrova cesta 26

ZALOŽBA »CESTA«

Ljubljana — Knafljeva ulica 5

Vam priporočam zanimivi knjigi

ZGODBE BREZ GROZE

Pjotr — Rasputin

Broširana knjiga 10.— din, v platno vezana 15.— din. Poština za vsako knjigo 1.— din.

Makulturni papir

preda

uprava »Slovenskega Naroda«

Ljubljana, Knafljeva ulica štev. 5

Nikdar

na zrak brez mene!

Pomladanski zrak močno vpliva tudi na Vašo kožo. Zato jo dobro namažite s kremo NIVEA, preden greste na zrak. To krepeča kožo, jo dela zdravo in ji daje mladostno svežost. Zakaj Eucerit vsebuje edino le NIVEA!

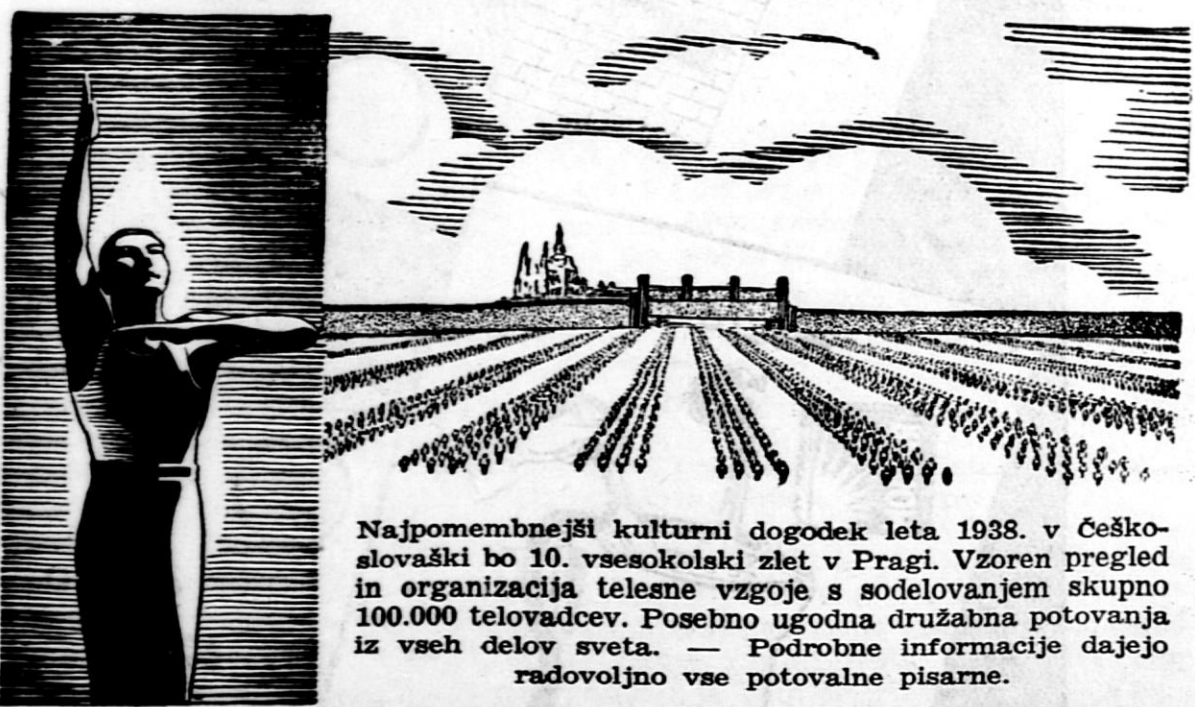
Od 10 oseb jih ima 7 zobni kamen. Tudi Tebi grozi z izpadom zob! Varuj se ga!

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Veličastna slika reda in discipline

Najpomembnejši kulturni dogodek leta 1938. v Českoslovaški bo 10. vesakolski zlet v Pragi. Vzoren pregled in organizacija telesne vzgoje s sodelovanjem skupno 100.000 telovadcev. Posebno ugodna družabna potovanja iz vseh delov sveta. — Podrobne informacije dajejo radovoljno vse potovalne pisarne.

Ure

in zlatino nudi za birmo najceneje

Ivan Pakiž

Ljubljana, Pred škofijo 15

